

Telephone No. 544.

Vd. 27

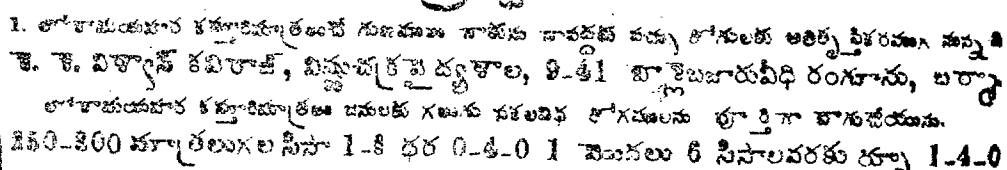
No. 151

శంభుటము ౭

హం దు ధి వా మ సం వ త్స ర ము, ఆశ్చయజమాన శుద్ధ ప వ మి గా.

సంఘీత గానం

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధాషధముల నేల కొనలేదు?

బాలసుఖోదయ (చిడ్డలపాతిటి సంజీవని)

ఇది నిలుగుల వనమూలికలపై శాస్త్రోక్తముగా ఆయా
రకరకములైన రసాయనము (ట్రాన్క్) 5 సెలల బిడ్డ మొ
దలు 15 సం.ము వయస్సువరకు ఉపయోగించి తగినది.
సకల వ్యాధులను పోగొట్టి మంచి రక్తమునిచ్చి శరీరము
సమ మంచికాంతి నిచ్చును. బుడి 1 కి ధర రూ 0-12-0

శివకాంత తయిలము
(భేదిమందు)

బిడ్డలు, నెద్దలు కొన్ని చుక్కలు మాత్రము కాఫీ
లో లేక చుక్కలూ తీసుకొనిన చాలు. చుక్కగా
కనర్తయగును. బలహీనము కడుపునొప్పి యొందదు.
బుడి 1కి ధన రూ. 0-12-0

ఈ విషయమునకు:—మీ వాతావరణ సౌకర్యము వారు కోరుకుచున్నట్లును, పెంపెరి శిబిర కట్టికొని మీ వ్రాంతి
 తరచియున్నాను. తప్పక ఎల్లవన ప్రోత్సాహమునకు కోరెదము. వి. పి. ఆర్. లు ముద్రాను వ్రాంచినది కంతువచ్చు.
 801-594) చాళ్యుట్ట పెంకటూరుల వండితులు, స్థితిశీలరావుల వేదంతాని వేదాన

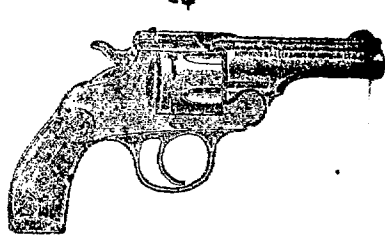
ఈ పుస్తకమునందు అతిసందర్భమున 115 పటములున్నవి. } శ్రీవాల్మీకి రామాయణము అంశవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: భాగములు ఏకకాలమున కొనువానికి	రూ. 100 0 0
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- 1 సంపుటము	ర 4 0
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు- 1 సంపుటము	ర 4 0
యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, 1 సంపుటము	ర 4 0
శ్రీరామకాలనిర్ణయము	0 5 0

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

సాక్షాత్తుకొనినా మహాత్మునివర్తమానమును కంఠవిధానింప
 నానాభిప్రాయములను వివర్ణింప. అతనికి వియోగమును
 భుజివని.

Q. Bond.

శాశ్వతం, కిరి, కిర, కిల సంభవములైన దొరకును.

చిన్నది నేనులా పెద్దదిగాలి నది నాద రోకరును.

మొ. వి. రామానుజంశెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాజ్, మద్రాసు.

పేమూరు వేంకటకృష్ణమ నెట్టి అన్దో నన్ను వారిచే ప కటింపబడిన

బస్కర రామాయణం పా 4-0-0

ఎ. కజ్జన్ నెట్టి అన్డ్ కంపెని వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అన్నా బిల్ డింగు, చెనాబజారుకోడు, మదరాసు.

కౌటలాగుడచిలము

హాసుమాన్ బోరక్కు నబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా

కు దుర్మను.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందుబ్రదర్స్, కువ్రా

రుర్ ఎస్ట్రలాజికల్ బీరో,
నోడరం, వికాఖపట్నం జిల్లా.

చల్లారాంగైయానుచందుషాపు

వారు క్రొత్త జవిళి రకములను జపాననుండి తెప్పించి యిప్పుడే ప్రాకుచేసి యున్నారు.

రోజారంగునందు సరిగ బుట్టలు వేసినది, ఆకుపచ్చ, చాకులేట్,

మున్నగు విధవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవారి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చల్లారాంగైయానుచందు

(2300) గొప్ప అద్దములనుపులతో అందముగ నుండు షాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుటకు
చుండు శేరస్మిక గాంధీజీ ధర 1-10-0
ఇండియా సిల్కీ గాంధీ ఎచ్చటికైనను కపాలాభరు)
విశ్రమగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్
నెం 144 వననవాడిబొంబాయి

ముఖ్య గవనింపు (2942)

మోగ్యతాపత్రములు

(6) టెనారెన్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు
వారి బహుముఖనివారితో నాకు ఆశ్చర్యకరమైన గుణము
నిచ్చింది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను
నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమయిన కందనములు చేయుచున్నాను.
బొంబాయి } కె. జాన్ సన్,
28-8-20 } రైల్వే పింఛను డివి కలెక్టరు.

ఓరియంటల్
గవర్నీ

మెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యురన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం: స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మా నేతరు:— హెచ్. ఎడ్విన్ జోన్సు.

ఫస్టు రూ 5,46,00,000 మైగానే యున్నది
1920-వ సంవత్సరము నందు

వరుండి 91,06,338-0-11

ఇప్పుడు జరుగుచున్న అడ్వాన్స్

రెన్యుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇప్పుడు పాలిసి

చార్జుకు జాస్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున కనిపేయటకు ఏజంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ కాలురుగ నుండు
వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras

ది తాడిపత్రి హాండు స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ తాడిపత్రి

1913-వ సం: ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.

మూలధనము. రూ 50000.

(300)

వాటా 1-కి రూ 10 వంతున 5000 వాటాలుగా విభజంపబడినది.

వాటా 1-కి రూ 5 లు దరఖాస్తుతోను 5 రూ లు దరఖాస్తు మంజూరైనపుడు చెల్లింపవలెను.

దైర్ఘ్యము:—1. వ-రా-రా-శ్రీ, కాశీవాధుని నా శక్తిరరావు పంతులుగారు, భూస్వా
ములు, ఆంధ్రపత్రికా ప్రాపకయుక్తులు, మద్రాసు.

2. జుహారి టాకోజీరావుగారు, జుహర్ మర్చెంటు, భూస్వాములు,
జిన్నాగ్ ఫ్యాక్టరీ ఖామందులు, తాడిపత్రి.

3. ఏ. భీమరావుగారు, భూస్వాములు, నూదివ్యాపారస్థులు, ఆదవాని
మిమికెడి కంపెనీ భాగస్వాములు, ఆదవాని.

4. గొండి లక్ష్మయ్యకెట్టిగారు, జుహర్ మర్చెంటు, భూస్వాములు,
తాడిపత్రి.

5. కడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు, యల్. టి. యం.
భూస్వాములు, టెన్సెల్ ఎక్స్ పర్ట్ లెట్ గవర్నమెంటు ఏమింగ్
అసిస్టెంటు, తాడిపత్రి.

6. యలకూరి యల్లయ్యకెట్టిగారు, మర్చెంటు, నంద్యాల.

7. తిలం మునెయ్యకెట్టిగారు, భూస్వాములు, వ్యాపారస్థులు, జిన్నాగ్
ఫ్యాక్టరీల ఖామందులు, కొండాపురం.

8. సి. యస్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, అగ్రహారీకులు, ప్రొద్దుటూరు.

9. బదినహళ్లి తమ్మికెట్టిగారు, అగ్రహారీకులు, బదినహళ్లి.

మేనేజింగ్ దైర్ఘ్యము:—కడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు, యల్. టి.
యం. టెన్సెల్ ఎక్స్ పర్ట్.

వ్యాంకర:—1. డి యండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్, మద్రాసు.

2. డి తాడిపత్రి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్, తాడిపత్రి.

ఆడిటరు:—జి. నానిబాబుగారు ఎఫ్. ఎ. ఎ. చెన్నపురి, 807 లింగి కెట్టిపేడి, మద్రాసు
రిజిస్టరు అఫీసు:—తాడిపత్రి, అనంతపురం జిల్లా, (మద్రాసు.)

ప్రాన్ వెక్టన్.

హిందూదేశములో యంత్రముల సహాయముచేత నడుపబడే కడుగొట్టెలు వగ
ముల వల్లనే చేరాటముల చేపగ్గములకల్లు తయారగు నాల్గు బట్టలు ఈ దేశపు ప్రజలకు
కావలసిన మొత్తములో 100 కి 40 శంతుకన్న ఎక్కువగా తయారు కావలసిన ఈ
దేశపు ప్రజలు చాలవరకు వాకి కావలసిన బట్టలకు ఇతరదేశములనుండి ఆధారపడవల
సిన సంగతి అందరికీ తెలిసినవిషయమే. ఇటీవల దేశపరిశ్రమలకు కృత్రిమరే దేశములకు
కావలసిన బట్టలను యాదేశములోనే తయారుచేసిన అట్టిబట్టలకు ఎక్కువగా గిరాకీ
యందునున్నది లాభకర మైనదనిన్ని దేశీయులలో అనేకమంది యభిప్రాయమై
యున్నది. కాబట్టి ప్రస్తుతకాలములో 2000 చేరాటములు 200 చేపగ్గములు దత్తమండ
లములలో యా వృద్ధులముకు ప్రఖ్యాతికరమైన రాడిపత్రిలోను మట్టు ప్రక్కల గ్రామా
దులలోను యింకా వీలయిన యితర స్థలములలోను వెలకొల్పి దేశీయులకు కావలసిన
శుద్ధదేశీయబట్టలను తయారు చేయుటకు ఈ కంపెనీవారు తీర్మానించి యాకంపెనీని
స్థాపించిన యంతకకు యాకంపెనీ దయకర్తలు నమోదయిన 2500 వాటాలలో
చాలాభాగము మంజూరీచేసి ఆలాటిచేతి పనులు యెక్కువ క్రెడిట్లో యావలయు
ప్రసిద్ధి చెందినట్టి యిదివరలో ప్రభుత్వపు టెక్స్టైల్స్ యూనియన్తో టెక్స్టైల్స్
టిలో పనిచేసిన మహారాజశ్రీ కడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు సహాయ
ముతో పనులు నడుపుచున్నారు. ఈ కంపెనీలో వాటావాళ్లు రాజ్ కుమారు శివరామ
నిపులమయిన ప్రొద్దుటూరు దరఖాస్తు ఫారాలకు కంపెనీవారికి వ్రాసి ఆపివే
కొనుదు. ఈ పేక్షించిన వాటాలు దొరుకుట నిష్పక్షము. త్వరచేయు.

కడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు

తాడిపత్రి, తిలం

సరస్వతీవాచకపుస్తకములు

ఫారమ్ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ పుస్తకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ మార్చి 22 తేదీ గెజటులో ప్రచురింపబడినవి. వీరినిచే మేము ముద్రించుట నలహా వైక శ్రీ దైత్యరవారి Proceedings R. C. No. 127/19 Later Edition ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో చేర్చి ప్రచురించుచున్నాము. అప్పటినుండియే మా చిన్ని పాఠకులు సర్వజనాదరణమును బడసి, దిశాదిశాభివృద్ధి నొందుచున్నామని మిమ్ము లీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గాననియు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యరవారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో చేసిపోని నిందాకోశము చేయమని, చాలవంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసిరి.

గుర్తింపబడినదిగా లెన శ్రీ దైత్యరవారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదింపించు Special Case గానూరు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేవునగా నిందారోపణముచేయు మా బుద్ధులమాటవిని మా సరస్వతీవాచకములపై కినుక బూనక అనేక సూతనవిషయములతో ప్రచురించబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మియ్యది. కావున తగురీతిని మాకు ప్రోత్సహమొసంగ గలందులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతీ గణితబోధిని: ... అనేక సూతన విషయములతో, శ్రాత్ర పాఠ్య కేటె తెలుపుతూ బాలర జ్ఞానాభివృద్ధి, న కయిన కేయి న కేక యక్తి లెఖా, నోటిలెఖలు, మంచిలెఖలు చేర్చి ప్రచురింపబడినది 0-2-0
“మొదటిసారి 0-3-0, రెండవసారి 0-3-0, మూడవసారి 0-4-0, నాల్గవసారి 0-5-0, ఐదవసారి 0-6-0, ఆరవసారి 0-7-0, 7, 8 అచ్చులలో నున్నవి.

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు కలయకనము:— గోదావరి బుక్కు-డిపో, రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బడయగలదు.

N. D. మాకర్త ఎలిమెంటరీవిద్యార్థుల కుపయోగించు అన్ని రకముల స్కూలు పుస్తకములు ధ్వేషరీసామానులు, నాక కములు, కలలా గురైరా అన్నియు దొరకును.

స్వరూపము, వెల సులభము, ధల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోధకాలు సంహరి:—ఎంతకాలమునుండియున్న క్లిష్టరోగములైనను వారమురోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్లుమంటలు, నీరు పారించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా న్యస్తంబై కమలములవలె ప్రకాశించును. 15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిమిత్రేణ కంఠీరవము. చిట్టకరంగి, పల్లిక, బగ్గలోనగు సవాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొందుపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహక్రమములు, కుళ్లనొప్పు మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించును. ఇచ్చాపత్త్యం. వెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 8-4-0.

(90) సర్వవిధ క్షగోగంజీవిహృదము. జీర్ణించిన పత్న, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు క్షగైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బోట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు క్షగి రక్తపుష్టి చేయును. 8 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్త్యం. డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహావృషాశీరసము (అను అస్తాదశ వృషులొగంజీవి) వెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతిచేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నెరాలు లావై ఎర్రబారి సదా తిమ్మిరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంతరగ్రణములు కన్నెరాలుకు పరమానధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, కగర్లు, ఉబ్బునము, మొ॥ క్షేమ్యవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 8 పూటలలోకఫమును హరించి వెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు.

(గోదావరిజిల్లా) } కె. వి. ఆచారి, K. V. Achari
ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టర్. Ayurveda unani Doctor.

మంచు! మంచు!! మంచు!!!

కప్పుకొనుటకు శాలువలు

స్వదేశి! స్వదేశి! స్వదేశి!!!

హిందూ దేశములో తయారు చేయబడినవి. ఎరుపు, అరంజి, స్పెష్, బూడిదె, మొదలగు రంగులలో గలవు.

నిజీవి 6 మూరలు వెడల్పు 3 మూరలు 1 కి ధర రూ 7—8—0

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. Rama Aiyer,
P. O. No 238 Calcutta.

అగరతలలిహాము

రు 116 లు బహుమానము (213)

మీయ, దగ్గు, కి. రుపు, ఉబ్బునము, మొదల... స్వల్పవ్యాధులకు ఈ ఔషధము ఆమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి మయిరోగమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. వీనికి పర్యవసరము, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము వీనికి గుణము కనిపించును. అట్టి సమస్యలకు లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైద వ్రాసి బహుమానము లీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందులు వి. పి. ఖర్చుతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఇది చూచితిరా?

నిజము నమ్ముడు! అనుభవమునకు వచ్చుడు! మీయొక్క జననకాలభుడియు, తేదీ, వారము, సంవత్సరము కాని జాతకము లేనియెడల వయస్సు నామము పంపుము. సామదా జాతకములు, ఆయుర్వాచము, కీళ్లనొప్పులను బుణములు జరిగిత, భాగ్యము, వైద్య, ఉద్యోగము వగైరాలు మహావైకల్య ఫలములు వ్రాయుటకు రు 3-0-0, పూర్వాభాతి కము అనగా మహావైకల్యకాఫలములకు 5-0-0, ఒక సంవత్సరమును సూక్ష్మఫలములు వ్రాయుటకు 1-4-0.

పోస్ట్ జిల్లా ప్రత్యేకము.

శ్రీధర వెంకటస్వామి, నేనునామ, అంబాజి పేటపొట్టు, గోదావరి జిల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ ఆయుర్వేదగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యో, దృష్టిచూస్తూనుము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, ముగ్ధకాస్త్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి పీట్లపేక అమ. హలు విచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆశేకము లున్నవి. ఈ పాఠ్యము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రు 4-0-0. త్వరపడుడు! పి. ఆర్. జనార్దనంసాయుయు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

ప్రతే సమైవ చేవగల

తాటివానములు

ఇది ప్రఖ్యాతిగాంచినటువంటివై, ముహూర్త 300 సంవత్సరముల ప్రాయముగలిగినటువంటి పురపేరి గ్రామములో తాళ్ళ నుండి కోయబడినవి. వాటి పరిమాణము 18 అడుగులు లగా యిటు 21 అడుగుల వరకు. దీనికి ఏయూ క్రిస్టాజిల్లా. కలయ వారు, వెలలు కిక్కిర్చు వగయిరా ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియును.

ది ఇండియన్ ప్రాచ్యుసు ఎక్స్ ప్లోరింగు కంపెని రాజమండ్రి.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు. ప్రతిదిను వందలు ఖర్చు. (8785)

ఒకటి రెప్పించి చూచిన దానినియ మాకే తెలియ గలదు. వెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్ట్ జిల్లా వగైరా వేరు భారతవస్తుభవనము - బెజవాడ.

వైద్యధర్మప్రకాశిక

మూడవసారి ముద్రితము. వెల రు 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లరకు ముఖ్యముగ ద్వీజాలకు అందు వైకల్యలకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యలేఖాశక్తి నృసింహ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగను నమరింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగా ఈ వైద్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైకల్యనియింటి నుండగలవి. గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కోయవారు అర్ధజాచీటిని బంపిన బడయగలను.

చీమకు ర్తి బసవయ్య

గుంటూరు

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తికునికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహములు, మేహ పొడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలవివ వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలను. 20 ఈ॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

కూపూండ లేహ్యము. అత్యుష్ణము, నికృష్ట, కాళ్ళనీళ్ల, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును. 2 డబ్బీ చాలను. 20 ఈ॥ డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

పి. శి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8851-4)

నెరేజి—నెల్లూరుజిల్లా.

ఆంధ్రరాష్ట్ర భిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి పత్రికను
 నేపాదీక్ష కడలి గారు చిత్తూరులో జరిగిన ఆంధ్రసమావేశ
 లకు వచ్చిరి. చిత్తూరులో భిలాఫతు సంఘమున సభ్యులుగా
 కొందరు చేర్చిరి. సభ్యుల నందరిని సమావేశము గావించి
 చిత్తూరులో నా భిలాఫతు సంఘము చేర్పించిరి. ఈ సంఘ
 మునకు నీ రాజ్యసాలాచారిగా వ్యవస్థకులు. రుంపాచయ్యు
 గారు కార్యదేవుడు ఉపాధ్యక్షుడు. మహమ్మదు అబ్దులుకలీ
 ల్ ఈ నాందలియనగాని కార్యదర్శి. జవాబు మహమ్మదు అబ్దు
 ల్ నా నేమి నేలూరు జవాబు అజీముద్దీన్ నా నేమి, నేలూరు
 మహమ్మదు నాఫరునా నేమి, జవాబు గుల్ జహార్ నా నేమి,
 జవాబు తహమ్మతు అబ్దులుకాదిల్ నా నేమి గాడ్ల కార్య
 దర్శిగాని సంఘసభ్యులు. ఈ సంఘము చేర్పించిన విషయమున
 కార్యదర్శి జంటిపే ఆంధ్రరాష్ట్ర భిలాఫతు సంఘము వాడ
 రాజమండ్రికి తెలియపరచి మనవి ప్రకటించవలెనని తీర్మానిం

తెలవాదలో నీ వాగ్దానం విన్నారు మహావిసిషణ మో
 చూడలు వారికిని తెలవాద మునిసిషణ మోచూడలు వారికిని
 పంపెట్టటం జరిగినది. ఏకజీవులు సోటికీ నిలచెను. తదవతీ
 అటలో తెలవాదవారు కలిచిరి. తెలవాద మునిసిషణ చెయ్య
 ర్మన డి. వి. హనుమంతరావు పంతులుగారు చాల శ్రద్ధతో
 పనిచేసిరి. పిగ్గుట సాతకాలల యవమైక్తక ఎం మద్రాస్
 ట్రాం బి ఏ. ఎల్. డిగారి అధ్యక్షతక్రింద పని జరిగినది. సాత
 కాలలలో అటలు నిర్బంధముగా చేర్చబడలేదు. తీరి విషయ
 మున సాతకాలలలో కావ్యవిర్యాహను లందరును చాల శ్రద్ధ
 వహించి యవమలు వాగ్దానోగ్యములను బడలుగలుగుదురని
 అభ్యర్థనకు నుడిచిన అవి కార్యదర్శి తలపెంపెను.

సంయుక్త రాష్ట్రముల మితవాదుల

సంఘము

కాష్ఠియమహాసభ

భజనాదుల విజృంభణ హాలులో 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కాష్ఠియ మితవాదుల సభ జరిగెను. 180 మంది ప్రతిభలు వచ్చిరి. వారిలో 30 మంది స్త్రీలు. 8 గురుమహర్షులు గీయులు. చాలమంది ప్రేక్షకులు కూడ వచ్చిరి. వారిలో నిద్రుల పాశ్చాత్యమిషనరీ శ్రీలు.

అహ్మదాబాద్ సభాసభ్యులు

అహ్మదాబాద్ సభాసభ్యులు పరమేశ్వరశాఖ సభాగారు స్వాగత మొసంగిరి. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును తీవ్రముగ వాదించిరి. ఈ సభ అసహాయవాది వైసవో ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును దేశభావలలో ననుకరించి ముదిరిన వేదములకుందరిని విడిచిగా పంచివెట్టియుండును. అందువలన అసహాయాద్యమములను గురిత వరకును ప్రజలలో పొడవైనది దేశభావమును వాదించిన నయ్యతముగ కలుగుట లెక్కయ్యెను. ప్రధాని తనయువవాస్తవమునందలి అత్యంత య నిమిషములకు రద్దుచేసికొనునట్లు మితవాదులు తీవ్రముగా వాదించి మొదలయ్యెను. అది సభాగారు నడిచిరి. స్వతః జల్లినట్లు కట్టములు, గురుబాగు విషయములు మున్నగు వానిని ప్రస్తావించిరి. గురుబాగు సంబంధములు భీరతితో వదులున్న కట్టములగున్న మితవాదులు పాపభూమిని యాపకుండు బహుమతి. పోలీసులు చూపుచున్నట్లును నీ సభవారు నిర్ణయముగా వాదించుచును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు మూలమును నిట్లుకే. జన్మనీయుద్ధమున నిరసనగా పాపముతో పాటి ప్రాణముల నర్పించినవారు నిట్లుకాదులే. వారిపుడు మొదటిపట్టుకట్టినను వారినిట్లు బాధించుట నుచితమని పరమేశ్వరశాఖ సభాగారు నుడిచిరి.

అధ్యక్షుడు

ఈ సభకు పండిత గోకర్ణశాఖ మిత్రగా రధ్యక్షత వహించిరి. తీర్మానములను ప్రకటించిరి. (సంయుక్త రాష్ట్రములు అభివృద్ధి, దివాను బహదరు కరుణాకర మీనను (చెన్నైలో కుళము), ఎస్. ఐ. డి. థాకర్సే (బాంబాయి) బాబూ మోతీలాల్ ఘోష (నంగరాష్ట్రము కలకత్తా) గారు యావత్తునవారిని స్మరించిరి.

రాజకీయములు

హిందూదేశమునకు మహాసభాగ మొదలయిన మాంటానా గారిని యుండియా మంత్రివత్తముండి తొలగించి యూనియన్లుగను, వింటర్టన్ పిలువ్రభువులను సహాయమంత్రి, మంత్రివత్తములకు నియమించుటతోడనే హిందూమను మాన్యుతలవెట్టబడె నను నవిమానము కలిగింది.

ప్రధానమంత్రి

లాయడు శార్మి ప్రసంగముతో భారతీయ ప్రముఖులలో పలువురు కవివరులు 1917 సంస్కరణ చట్టమునందు కలిగిన సమ్యక్తము చాలవరకు తొలగి పోయినది. అసహాయవాదులను కాననసభలను సభ్యులనుగా ఎన్నుకొనగూడదని ప్రజల శాఖాపంతుకు లాయడు శార్మి వారికిగాని వాటి ఎదిగిగాని అధికారము కలదా? అట్టి అధికారమున్నచో ప్రజాసత్తా (డిమోక్రసీ)ను కడమెచ్చుట నున్నది అసహాయవాదులు వచ్చిన సంస్కరణములు తొలగించబడిన ప్రధానిని వెదకింపవలెనని ప్రజలకోరిక ప్రకారమే పరిపాలనను బహుపాలన. నియోజకులకు స్వేచ్ఛ ముండగూడదు. వారినిట్టికి మా అడ్డుప్రకారమే ఎన్నికలు జరుపవలెను. అంధుల కలిగిరించెదరా ఈ విప్లవమును ఆరాజమునకు అడ్డుటకు కావచ్చెదరా? అని ప్రధాని మనల ముందునెడల, నేను సోదరసోదరిమనులారా విచారించును చూడ. విప్లవమునకే అంగీరించితిమనియే చెప్పట నిత్యము. ఏలన మొదటిపదవిలకు నునకు కాళ్ళకాస్త్రమే ఎదిగి. విప్లవములకు స్వాతంత్ర్యమునకు యత్నించుటలేదని నాకా నేర్చుదును. నా కెప్పటికిని విప్లవము నంది నయ్యకముతేదు. ఇప్పుడును లేదు. కాని మనకు కాళ్ళకాస్త్రమును కలిగించు ప్రభుత్వమునకు మనము సహాయము చేయవలెను. శ్రీమంతులతో సంపూర్ణస్వపరిపాలనము లభించువరకు మాత్రమే మనము ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయవలెను. ఇట్టివిధిలో ప్రధాని మనలకులను తూర్తిగా భంగపరిచెను. ఇంకోకసారి యట్టిప్రసంగము జరిగినచో మరల నెప్పటికిని గూడ మనకు నయ్యకము కలుగనేరకలగును. తరువాత దేశమునం జట్టి విప్లవ జరిగెనునో యాశ్చర్యమే ఎరుక.

రాజకీయవిధి

కీడింగుప్రభుత్వ సభ్యులముతో మనకు సమ్యక్తము కలిగించుటకు ప్రయత్నించెను గాని అతని ప్రసంగము వలన మనకు తూర్తిగా నయ్యకము కలుగలేదు. ఇంకను సంస్కరణముల కొనసాగుటకు రాజకీయవిధి చేసిన ముందుల ఎన్నిటిని దిటను మంతులు తిరస్కరించి తని వాకు తూర్తిగా తెలిసింది. అంగ్లదేశప్రభుత్వకర్తను నందు నేడు ప్రతిపాదిత యింత ప్రజలముగ నున్నది.

జాననసభలు

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును అత్యంత తీవ్రముగా భారతవాదసభవారా వాదించుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. సంయుక్త రాష్ట్రముల కాననసభవారు రివిన్యూబోర్డును కమిషను వదలుటను తీసివేయుటకు ప్రయత్నించిరి. కామూనులో అక్రమముగ వేగారి పద్ధతిని రద్దుచేసిరి. కాలకమును విచారణలలో జారరుల చేర్చుటకు వ్యతిరేకముగా కార్మికులను వాదించుటకు విదేశీయుల నూడ జరుగగలవు ఈమూడేండ్లలోను దేశమున చాల అభివృద్ధి కలిగింది. స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులు ముందుగా బాగుగా విదితమైనది. రాష్ట్రములకు వెంటనే సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మియ్యవలెను. భారతీయప్రభుత్వము గూడ కొంతవరకు ప్రజలకు తరవాది కావలెను. అసతి కాలములోనే దేశమునకు సంపూర్ణస్వపరిపాలనము లభింపవలెను. రాష్ట్రముల గవర్నరువరకు ప్రత్యేకముగ పోకరిని అంగ్లదేశమునందే పిలిచి పంపించి పని కొరుటకు నిజాంతమే కారణముగాని వ్యక్తిత్వము కారణముగా నీని సక విలియం మార్కుగారికి తెలియగోరుచున్నాను. అని అధ్యక్షుడు కొత్త గవర్నరును ప్రకటించెను.

అధినివేశనములలోని భారతీయులు

ఈ సందర్భం కెట్టి సుఖమును జరుగలేదు. ఐ. ఎస్. క్రినివాస్ కాష్ఠిగారి సంచారమువలన మన పోదరులకు కలన దేశములందంతగా నిరుపాయము కలుగునని తోచదు. క్రమముగ ప్రభుత్వోద్యోగులలో నున్న బ్రిటిషు వారి సంఖ్య తగ్గిపోవలెను. మనకు కొంతమంది బ్రిటిషులు కావలసియుండును. వారు మన మనకుల కలిగిరించవలెను.

టర్కీ

టర్కీ సమస్యను ముఖముగ స్థిరముగ పరిష్కరించుట కపుడు బ్రిటిషు దేశమువారి కరకాళము మరల కలిగింది గాన స్వాతంత్ర్యమును కాపాడినవత్తాత్రమును వదలి వ్యతిరేకముగా దిత్తో మానవునేమతో వారు భూమిలోనడగును. బ్రిటిషువారి ప్రయత్నమును చేగూడదు.

వంజాబులు

రెండు కతులవారుకలసి వచ్చించి సమాధాన పడుటను సభ్యులముతో జోరకనమువారు ప్రయత్నింపవలెను. ఆరెన్సరము ప్రకారమే బ్రిటిషుము వ్రాసి కాననసభలో సంగీకరింపబడు నట్లు చేయవలెను. మనాశుల స్వలాభములకు దొరతమువారు తోడ్పడుట వ్యతిరేకముగాదు. మత విషయములందు ప్రజలకు గల అసంతృప్తిని తొలగించుటయే తర్కము.

ఇతర విషయములు

జల్లాబోర్డులవల్లము వామోదించవలెను క్రిమియన్లలో అమెండుమెంటుచట్టమును తూర్తిగా రద్దుచేయవలెను. అరెన్సర దేశమున రాష్ట్రీయ రాజ్యమునంపు సభ్యులను రెండుమంది వెంటనే వదిలవలెను. అమోధ్య రెంటుచట్టమున చాలలోపము బున్నది వ్యయమును తగ్గింపవలెను. వెనుకటికన్నరకు సర్ బుల్లు గూడ విద్యార్థిమయమున చాలసదుపాయము చేసెను. లబ్ధిలో చీపుకోరుచే వెంటనే ఏర్పరుపవలెను. మితవాదులు కాననసభలకే కాననసభలలో నుండియే ప్రజాసత్తాకవదతుల వనుకరించి స్వరాజ్యమునకు ప్రయత్నింపవలెను. మితవాదులు స్వతః ఉద్యమమును తూర్తిగా వదిలెను. గృహపరిశ్రమలను వృద్ధి పొందింపవలెను. శ్రీమంతుల ఎన్నికల వాక్కులని య్యవలెను. మద్యపానమును తొలగించవలెను. భారత ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గింపవలెను. దేశమున గాననయకతులవారు పరస్పరమైతిని కలిగియుండవలె నని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

చిత్తూరులో తలకుస్వరాజ్యవిధి

చిత్తూరులో 1822 సంవత్సరము తలకు స్వరాజ్యభండు 142 రుపాయి వాగ్దానముగా కాలడియ 158-29 మూత్రము నమూనా అయెను. వాగ్దానములు గావించి వారు త్వరలో సదుపయోక్తములను తమకు అందజేయవలెనని నీ. రాజగోపాలాచార్యులు గారు కోరుచున్నాను.

వంజాబు రాష్ట్రీయసభ

వండిలే మాలవ్యాగారు వెల్లుట గురువ్యాగా ప్రబంధక సంఘాధ్యక్షుడు కిరలానుండరినిగు పండిత మదన మోహన్ గాలవ్యాగారు 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నైలాకోటకు అమృతసముండి బయలుదేరి తెలిగి.

శ్రీరామధర్మకృషణసభ: ఈసభ యజమాన్య

మున శ్రీమాన్ పి. యస్. రాజగోపాల భాగవతాచార్యు (చిదంబం) పాంబయ్యగు పి. వెం 12 గృహము చేదురాత్రు 'గణపతి' కథ కాలక్షేపము గావించెదరు.

భగవత్కథా కాలక్షేపము: పెట్టెయరు వెల

25. వ తేదీ శుక్రవారం పాంబయ్య 5.30 ఘంటలకు చెన్నైపట్టణం పాతకాలకేట, బసవయ్య పీఠియందలి శ్రీవేదవివా యక వేవాలయమునందు, రాజమహేంద్రవర నివాసలగు, నాచాంగ రంగోద్భవులు బ్రహ్మశ్రీ పుత్రస్థలభరరాజుగారు మాన్యుకేట? నాశ్రమము కాలక్షేపముచేసిరి. ఈభగవద్గీతయు అతిశాస్త్రముగను, మానసాహ్లాద కరముగను, జనులకుదేను. శ్రీయంతు పురుషులను సుమారు వాలుగువందల వరకు వచ్చియుండిరి. ఈవర్తిభాగ్యమునుగూర్చి, శే. బ్ర. శ్రీ. జమ్మల నాయనయ్యగారు కొంతవరకు ప్రస్తావించిరి. మరయుకథా ప్రసంగముల సంకల్పించి, గావాదించుటలను, పద్వయ్యల యందలి గమయలను, విషయ విశదీకరణముల యందలి, యభిప్రాయములను, ముఖ్యరచనా ప్రవాళలయందలి పద్ధతులను, పద్ధతుల పుత్రావా పూరితములను గూర్చి ముత్యాలకేట మైయాగారు ప్రధానాధిప మండితులకు శ్రీమాన్ బాగ్గర భగవతాచార్యులు గారు విప్లవాదవాద మొసంగిరి.

మద్రాసు పోలీసు కాన్స్టేబులు

గురువారము పాంబయ్యం మద్రాసు కాన్స్టేబులపరమా దేశము పిట్టపామ్మలో జరిగెను. సభకు కారణము వేరవాళి వృద్ధికి అంధోకన జేయుటకును యావధ్య రాయపురములో పోలీసులకును రాయపురం తెడికలో విద్యార్థులకును జరిగి: గతవిధానా కొందరుపోలీసు ఉద్యోగుల చిర్యము నిందించుటకు వై యుండెను.

సభాపానంభించుటకు పూర్వము, అసంఘమును అధికారులు. గుర్తింపలేదనియు, సంఘచట్టములను కమిషనరుగారి అంధికారమునకుపంపక పోవుటచేతను, కమిషనరు గారుపోలీసుకాన్స్టేబుల చర్యను గూర్చి చర్యదీసికొనెదరని అసిస్టెంటు కమిషనరు జగదీశ్వర అయ్యరుగారు సంఘాధ్యక్షునకు తెలియజేసెను. దానివై అధ్యక్షుడు దుపరచుటయొక్క నెను. కాని సభ్యులు సభ జరిగెనే తప్ప దనిరి. ఒక కాన్స్టేబులు, కమిషనరు గారు ప్రాతిభూత్యముగ సంఘము కెట్టియుత్తమపురుషుల పంపలేదని అత్యంతజేసెను. అయిన అసిస్టెంటు కమిషనరుగారు చెప్పినట్లు విని సభ చాలింపవలసివడిన అయిన చెప్పెను. అంతట సభ ఆపువలసియుండెను.

మూలవ్యాధి లేక మూలశంక

(వై లు)

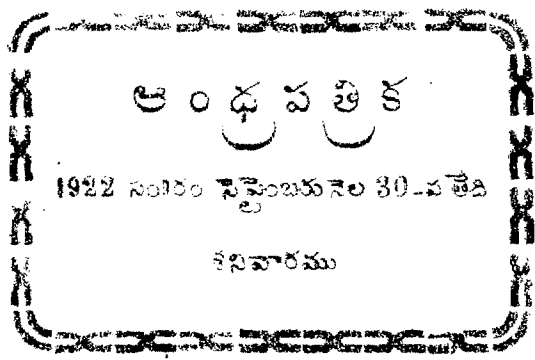
తెప్పక గుణ మెప్పునోషధము

ఉచితముగా పంపబడును

లావణ్యముండి కాంతాగాం వీ. పి. గారు మా కిలుల వ్రాసి: మూల (వైల్య) వ్యాధికి వాయుద్ధ అమూల్యమును వాడవలె కలదు. దానిలో చేరెడు మూలకలు సామాన్యమైనవే గాని చుట్టటికరణము ముగిసాశ్రయము గాదు. ఈవ్యాధి కలన బాధనకు వారందరును ఈమందు నుపయోగించి పోషించుటయే కావలెను. కాంతాగాం వీ. పి. గారు వ్రాసిన దేశమునందలి వీధి వారి కందరికి వినినీ సచితముగ పంపబడితిని. ధర్మవైద్యకాలములకు వ్యవలత లేక మునుములచే నేర్చుచునుండి ధర్మ వైద్యులలోలకు ధర్మవైద్యులకుల కల్పితిని గూడ వారు వారు వ్రాసిన వెంటనే యాదివైద్యులము నుచితముగ పంపెదను. భగవంతునియ్యలవారు వదనాలు (0-5-0) మూత్రము పంపినచో మందు పంపెదను. మునుముగిలు నుటపావార్తిని కలసిన మొత్తమే రి అగూలు గాన నైలవారును భగవంతును చేదలునుగూడ వెంటనే అంగ్లభాషలో వ్రాసి బొర్రెటలని కాంతారాం గారు వ్రాసిరిగాన శ్రీక్షిలవారు రి క వాల బుభాకోనైజిల్లిలను పంపుయను. శ్రీశ్రీసాము ప్రపంచం దను వారికి వ్రాసి మూలవ్యాధిని నిర్మూలించుకొనెదరని విని నుచిండు నున్నాము. కాంతాగాం గారు లావణ్యముండి మూలముల కలసిన వేదిన వ్రాసింతు. వేదే ముకు తేగి. కాన వేదే ప్రకటించెతిది.

అద్రెసు (చిరునామా విలాసం)

శ్రీయంత కాంతారాం గారు, వీ. పి. భవాన్యమును శ్రీగిలు మరలమండి, లావణ్యం, పుణాము.

సంయుక్త రాష్ట్ర మితవాద సభ

సంయుక్త రాష్ట్ర మితవాద సభ పంపిణీ
గోకర్ణనాథ మిత్రగారి యధ్యక్షతన సమావేశ
మయ్యెను. సంస్కరణములపై యాశలన్నియు
మడిగియున్న యాసమయమున వితివాద తమిళేనె
వర్యోయని శైలినికొన కుతూహలముండును. ఆహ్వాన
సంఘాధ్యక్షులగు పరమేశ్వరనాథ స్వప్రసాదగారు,
యథాప్రకారముగ ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును
భండించెను. తాను సహాయ నిరాకరణవాదియగు
చో, లాయడుజార్జిగారి యుపన్యాసమును తర్జుమా
చేసి ప్రజలలో పంచిపెట్టుటకంటె చేయదగినపని
నేరొకటి గాన్పించదని నుడువుచు, లాయడు జార్జి
గారు నమ పరుషవాక్యముల నుపసంహరించు
కొనునరకు ఆందోళనగా వింటుండవలెనని, స్వప్రసా
దగారు మితవాదులను హెచ్చరించిరి. ఆందోళన
యనిన తీర్మానముల గావించుటయే గద. ఎంత
కాల మిట్టి యాందోళనసలిపినను, లాయడు జార్జి
గారు వలించరు. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము
వలన, మితవాదుల కుపితులయినచో సత్వర
స్వరాజ్యసిద్ధికి నిరంతరి కృషిసలిపి విజయము
జొందుటయే తమ ప్రతిక్రియ యగును గాని, ఫల
హితముగ తీర్మానములవలన ప్రయోజనముండును.
కండిలి గోకర్ణనాథ మిత్రగారుగూడ, లాయడు
జార్జిగారి యుపన్యాసమును తీవ్రముగ ఖండించిరి.
గోటరుల దాస్యము లేనట్లులనున ప్రజాపాలనా
విధానము, తన ఆభివృద్ధియు దాని సంక్షయం
చేడి విప్లవమూ ఈ రెంటిలో నేదిగోరదనని తమ
నడిగిన, రెండవస్థితియే తమకీర్తమని గోకర్ణనాథ
మిత్రగారు నుడిచిరి. సంస్కరణములకు శీఘ్ర
జుటవలన సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము
త్వరలో నుద్ధాపితమగునని తాము నమ్మియుంటి
మనియు, లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము తమ
విశ్వాసమునకు భంగకరమగు భావములను వెలి
బుచ్చుననియు, ఏరు స్పష్టపరచిరి. లాయడు జార్జి
గారి ప్రసంగము బోలు ప్రసంగము మరెవ్వరికీ
గ్రేటునడుచో, బ్రిటిషు సిద్ధాంతములందు నమ్మకము
పూర్తిగా చెడిపోవుననియు, ఆపిమ్మట నేమి జరు
గునో చెప్పజాలమనియు, గోకర్ణనాథగారు
కూచించిరి.

గోకర్ణనాథమిత్రగారి నుడువులు, "మరి
యెవమారు కొట్టిచూడు" మను వాక్యభోరణి
వనుననించుచున్నవి. గోకర్ణనాథ మిత్రగారి విశ్వాస
యింకను పూర్తిగా చెడిపోలేదు గాబోలు! ఇం
కొక ప్రసంగమవసరమా? రీడింగుప్రభువుగారు
శాసనసభానిర్ణయమును ప్రోత్సహించు పిమ్మటగయి
నను, వీరినమ్మకము దోలగిపోయెనో లేదో తెలి
యదు. ఎప్పుడోకప్పుడు సరిపట్టుకొని పోయెడివారు
ప్రతివ్రాసలను విడువజాలరు. దేశములో నత్వ
భిక్షపంపాక్షుల విశ్వాసముదివరకే తోలగిపోయెనని
గోకర్ణనాథమిత్రగారు గుర్తింపవలయును. హిం
మాదేశమునకు త్వరలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత
ప్రభుత్వము లభింపవలయునని, గోకర్ణనాథగారు
మరిచెప్పిరి. కాని, కేవల ఆసమ్మతి తీర్మాన

ములవలన, ఇట్టిస్థితి సిద్ధింపదని, ఏరు గుర్తెఱుంగుట
ముఖ్యము. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి పర్యటనము
వలన, అధినివేశరాజ్య భారతీయులస్థితి చక్క-బడు
నని వీరికి నమ్మకములేదు. క్రిమియు లా సవరణ
చట్టమును పోలగించి రాజకీయ నిర్బంధితులను
విడుదల చేయవలయునని వీరుగోరిరి. ఈయభిప్రాయ
ముల ననుసరించి, మితవాదసభలో తీర్మానములు
గావించబడెను. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగముగూర్చి
ఆసమ్మతి తీర్మానము గావించబడెను. రాజప్రతి
నిధి సమాధానము దేశమును తృప్తిపరుపజాలదని,
సూచించబడెను. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య
మును, కేంద్రప్రభుత్వబాధ్యతయు కోరబడెను.
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దుస్థితికి ఆసమ్మతిజూప
బడెను. క్రిమిలో లా సవరణచట్టమును రద్దుజేసి,
రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదల చేయవలెనని తీర్మా
నింపబడెను. పైన్యవ్యయమును తగ్గింపవలెనని
గోరబడెను. మితవాదుల కోర్కెలకును సహాయ
నిరాకరణవలంబుల కోర్కెలకును భేదమంతగ
లేదు. ఇరుపక్షములవారును సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని
కోరుచున్నారు. కాని, తమకోర్కెలు సఫలమగు
టకు, మితవాదు లొకను తీర్మానములపైనను, విన్న
పములపైనను, రాయబారములపైనను, శాసన
సభలపైనను, ఆధికారుల కృపాకటాక్ష పీక్షణముల
పైనను ఆధారపడియున్నారు. ఆపూర్వపుడు వీరు
ఆగ్రహమును, తీవ్రమగు నాశాశంగమును వెలి
బుచ్చినను, ఇంకను పరులపై ఆశ పెట్టుకొని
స్వయం సహాయ మార్గమును త్రొక్కుట
లేదు. సహాయ నిరాకరణ వలంబులకు
పరులు రక్షించెదరను ఆశ లేదు. ఏజాతియైనను
తనమోక్షమును తానే సాధించుకొనగలుగును. తమ
పై తామాధారపడి యుండువారికే పరులు గూడ
తోడ్పడుదురు. ఈసత్వమును నిరాకరణవలంబులు
గ్రహించి పాటుపడుచున్నారు. మితవాదులు గూడ
యీసత్వమును గ్రహించి స్వశక్తి నుపయోగింప
నంతవరకు, వారియే ప్రజలకు గాని ప్రభుత్వము
నకు గాని గౌరవ ముదయింప జాలకు.

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

సమీప ప్రాచ్యసమస్య కనుసందిగముగ
నున్నది. గ్రీకులకు గలిగిన పరాజయము వలన,
వారు కాకాస్టెంటియును రాజును దేశద్రోహిగనంది
విప్లవమునకు బూనిరి. కాకాస్టెంటియును రాజు తన
పదవిని విడనాడి, జనెను. వీరిటుల పదచ్యుతు
లగుట కది రెండవమారు. ఇతరుల రాజ్యములను
నజలింపనలె నను దురాశచే, కాకాస్టెంటియును రాజు
అనేక ప్రయాణముల బన్నెను. తుర్కీ రాజ్యము
లవలెలగ దొరకుటచే, వీరు దానియందు స్థావర
మేర్పరుచుకొనిరి. కాని చిరకాలము నిలుపుకొన
జాలకపోయిరి. ఇంగ్లండు ప్రోద్బలము వీరి కిక్క
రకు రాజబోయెను. కేమెలు పాపాగారి కార్య
ధైర్యముల ముందర, వీరి పైన్యములు పారిపోయి,
ఇంటికే జేరి విప్లవము వారంభించెను. అక్రమలాభ
మును సంపాదించునపుడు విజయము గలుగుచున్నం
తవరకు ప్రజలడ్డుజెప్పురు. అపజయమారంభము
గాగనే, తిరుగుబాటు జూపుచుందురు. యువరాజు
గారిపుడు సింహాసన మధిష్ఠించిరి. ఇకనయినను
గ్రీకుస్తుపుడు పరరాజ్యాక్రమణ వారింకను
విడనాడిన, దేశమునకు మేలు జేయ
గలుగును. తుర్కీ సుల్తానుగారు గూడ తమ పద
విని వదలిరినియు, వీరి కుమారుడు రాజ్యము నధి
ష్ఠించుననియు తెలియుచున్నది. రూథ్ వార్త యింకను
తెలియకున్నను ఇటులనే జరుగకమానదు. వలనన

ఇప్పటినుల్లాను తుర్కీ గౌరవమును నిలుపజాలక
మిత్రమండలికి లొంగిపోయి ప్రజాభిప్రాయమునకు
వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటచే, ముస్తఫా కనూత్
పాపాగారు ప్రత్యేక రాజ్యమును అంగోరాలో స్థాపిం
చుట తీరుస్థించెను. అంగోరా రాజ్యము తుదకు
నిజ తురుష్క రాజ్యమయ్యెను. సుల్తాను, ఇంగ్లీషు
వారి చేతులలో కీలుబొమ్మ యయ్యెను. రాజాపు
సంధిసభలో, మిత్రమండలివారు నెనుకటివలె
రెండు తురుష్క ప్రభుత్వములలో సంప్రతింప
నక్కరయుండదు. ఒక్క తురుష్క ప్రభుత్వమే
నిలచియుండును. మహమ్మదీయులు గోరునది జల
మగు తురుష్క ప్రభుత్వము గాని, బలహీనమగు
తురుష్క ప్రభుత్వముగాదు. కనూత్ పాపాగారి
సంద్ధి తరుణమున కడు జాగరూకతతో నడుచు
కొనుచున్నటుల తింతి వార్తలు వెలుపు
చున్నవి. బ్రిటిషు మంత్రులు మొదట
గంగ్రెగోళముజేసినను, ఇప్పుడు సాధుమార్గము నవి
లంబించుచున్నారు. జార్జి నల్సు జలసంధి విషయ
ము గూర్చి యోచించుటకు జరిగెడి సమావేశము
నకురుష్కాప్రతినిధులు హాజరుగుటకు గూడ బ్రిటీ
షువారు ఆభ్యంతరము జూపుటలేదని తెలియు
చున్నది. కాకాస్టెంటి నోపిలు పత్తనమును, క్రేసును
తురుష్క పైన్యము లొక్రమించెనని, ఉత్తర హిం
దూస్థాన పత్రికలు ప్రచురించుచున్నవి గాని ఇంకను
నిజము తెలియలేదనియు, ఇదినిజమై యుండదని
యు, ఆధికారులు చెలిపినటుల, అసానీయేటుడు
ప్రెస్సువార్త వెలుపుచున్నది. రూటరు తింతివార్తల
ప్రకారము, ఆంగ్ల దేశమునందు నిరుత్సాహము
ప్రబలింపుచుదనియు, మంత్రులు తరుచుగ నూడి
ఆలోచన చేయుచున్నారనియు, జార్జి నల్సు పరి
సరములందును కాకాస్టెంటి నోపిలు యొద్దను పరి
స్థితులు విషమముగ నున్నవని ప్రభుత్వసభ్యులొకరు
చెలిపిరినియు, పార్లమెంటును సమావేశపరుప
వలయునను సూచాప్రబలింపుచుదనియు, ప్రభుత్వ
మునకు జెలిపిన సంగతిబట్టి ప్రజలు గ్రహించిన
దానికన్న స్థితివిషమముగ నున్నదనియు, తెలియు
చున్నది. ఫతేగారు సూచించినటుల, తుర్కీ
తనకు జేందినరాజ్యములనే కోరుచున్నది గాని పర
రాజ్యముల నాక్రమింపదలంచుటలేదు. హిందూ
దేశముపై గాని మరియే యితరదేశముపై గాని తమ
కెట్టదురాశలేదని, ఏరు స్పష్టముగ సూచించిరి.
ఇట్టి స్థితిలో, బ్రిటిషు మంత్రులు కలవరము జేరిక
తురుష్క రాజ్యములను తుర్కీ కచ్చిచెవి మహమ్మ
దీయాభిప్రాయాను సారముగ మెలగుచో, ప్రస్తుతి
విషమస్థితి తక్కువ తోలగిపోగలదు. బ్రిటిషుమంత్రు
లెంత వివేకముతో నీసమయమున మెలగిన, బ్రిటీ
షుసామ్రాజ్యమున కంత క్రేయస్కరము.

ప్రెస్సుచట్టపు పునరుద్ధరణము

రంగారాధ్యులు గారి ప్రకటనము
సామ్రాజ్యశాసనసభ తీర్మానమును నిరాక
రించి, రాజప్రతినిధిగారు క్రొత్త ముద్రాయంత్ర
శాసనమును పునరుద్ధరించిరి. డిమోక్రాటిక్ పక్ష
మున రంగారాధ్యులుగారును, గిన్నాలాగారును,
తమ చర్యను సమర్థించుచు ప్రకటనము గావించిరి.
ప్రెస్సు ఆక్టును విచారించుట కెర్పడిన సంఘము
నందు, సర్ విలియం విన్ కెంటుగారును, జార్జరు
స్వప్రసాదగారును సభ్యులు. స్వదేశ సంస్థానాధిశుల
రక్షణముకొరకు ప్రెస్సు చట్ట మనవరము లేదని,
ఏరు తమ నివేదికలో నెనుక స్పష్టముగ సూచించిరి.
ఇట్టిచట్టమనవరములేగది శాసనసభ్యులెంత చెప్పినను
వినక, గవర్నరు జనరలుగారు స్వంత బాధ్యతపై
నీచట్టమును పునరుద్ధరించి ఫ్లేటుకొన్నిలు సభిదే

గాంధీ మహాత్ముని పర్వంతి

అక్టోబరు 2 వ తేదీ సోమవారము

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునం దంతటను ఉత్సవములను జరుపదగును

సంగీతరంజనము. దీనినిగూర్చి యోచించుటకు కొంతము గడువునయినను బసగజబోయిరి. ఇంతయవ సరమేమి గలిగినో తెలుపరయిరి. ఇందును బట్టి రంగాచార్యులు, గిన్నాలగార్లకు రెండు సంగతులు తెలిసవి. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలలో నాలోచింపకనే, శాసనమును నిర్ణయించుటకు సమకట్టగలరు. శాసనసభలమును చూడకనే, దాని సంగీతరంజనముల శాసనసభలను బలవంతపెట్టగలరు. ఈ సంగతులను రంగాచార్యులు ప్రభుత్వము లింత కాలమునకు కనిపెట్ట గలిగిరి గాదా! కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారములును గలవనియు, శాసనసభాధికారము నావమానమునయు సంస్కరణములను జాగరూకముగా పరిశీలించిన వారికి మొదటినుండియు తెలియును. కాని వానినిగాంచి భ్రమపడిన వారికి మాత్రము సంస్కరణముల, ప్రభుత్వములములు, సుపరిపక్వములను, సంగీతరంజనముల, లాభమునందు ఇదివరకు సమర్థకమున్నవారు నయితము, తాము లేనిపోని యాశల బెట్టికొంటిమని ఇప్పుడు భావించుచున్నట్లు, రంగాచార్యులగారి ప్రకటనము వివరించుచున్నది. ఇప్పుడును మీరు భ్రమను పూర్తిగ విడనాడగూడదా? ప్రస్తుత స్థితిలో మీరేమి చేయదలచిరి? ఇంగ్లండునకు మీరు మరెవరికీ రాయబారమును పంపదలచిరి. ఇంగ్లండునకును, ఈ దేశమునకును ఆంగ్లేయమునలిపినచో, నాతనినిభూత్రమునందుకునని మీరే యుద్దేశము. మీ కింకను రాయబారములపై మక్కువ కలిగియుండుట విచిత్రము. మీరు చూచిచిన ప్రతిక్రియలు స్వరములనుట కేమాత్రము సుదీయములేదు. మరెవరిని ప్రతి ఆంగ్లేయ కిముగి జరిగిన కేసును ప్రచురించుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారియొద్దకు శాసనసభ్యులలో ముఖ్యులు రాయబారము పంపిరట. మీరు తెలిపిన సూచనలను ఒక్కదానినైనను తాజప్రతినిధిగా రంగీకరింపలేదు. ఈ పట్టును ఉన్న దున్నాల శాసనసభవారు ఆంగ్లేయమునెడల, స్వస్థి కెట్లు విషయము ఆలోచింతునని రాజప్రతినిధిగారు నూచించిరట. ఈ రాయబారి పు ఫలిత మేమయ్యెనో, ఇంగ్లండునకు వెంటనే రాయబారి పు ఫలితమును అటులనే యగును. ఇట్టి యనుభవములబట్టియైనను గుణపాతమును నేర్చుకొనజాలనివారు, దేశభక్తి దయమున కేమాత్రము పోషింపజాలరు.

గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము అక్టోబరు రెండవతేదీ సోమవారమునాడు జరుగును. ఆదినమున ధేశమంతయు మహాత్ముని సంస్మరించి పూజించును. ఆంధ్రదేశము గూడ తన విధ్యుత్తధర్మమును నిర్వహించునని నమ్మెదము. గాంధీ మహాత్ముని కారాగృహమును నిర్బంధించినను, అతని కీర్తి ప్రపంచము నందంతటను వ్యాపించుచున్నది. గాంధీ, ఆలిసాదరుల నామములు తుర్కీలో గృహనామములయ్యెనని, తుర్కీ ప్రముఖులగు ఫత్తేబాదుర్ ఇంగ్లీషు పత్రికావిలేఖకు లొకరికి తెలిపిరి. "మ్యామార్కు-కాల్" అనుఅమెరికాదేశపత్రికలో బ్లాంచి వాట్సుగారు వ్రాయుచు, గాంధీ మహాత్ముని 2వ తుణ దృష్టిని మిగుల ప్రశంసించిరి. ఈ వ్యాసమును గాబోపు పత్రికలో ప్రచురించెదము. మహాత్ముని నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి కొందరు దేశీయులు సందియమునాపెడి సందేహములలో, దానియొక్కప్రతినిమి గ్రహించుట గమనార్హము. ఇట్టి పక్షిమగు కార్యక్రమము నిదివరకెన్నడును నిర్వహించియుండలేదని, ఈమె యుద్దేశము, ఇందలిసత్యమును

గ్రహించుటకు వినయమును, అహింసాధర్మము నందు గాఢ విశ్వాసమును అవసరములని, ఈమె నూచించినది. ఈరెండును లేనివారు, నిర్మాణ కార్యక్రమలాభమును తిన్నగ గ్రహింపనేరరు. ఇందునలన గలిగినలాభములను కొన్నింటిని ఈమె వివరించెను. నెవరనుసంధి రద్దయ్యెను. స్త్రీలలో సైతము ఆపూర్వముగు సంచలనమును గాఢముగా దేశభక్తియు యుదయించెను. కారాగృహముల భీతి తొలగెను. న్యాయార్థుల నగరమునం దొక హైందవయువకుడు తనసోదరుడు జయిలుకుబోయెనని సంతసముతో నరచెనట. ఇట్టి దృష్టిపథము ధర్మబద్ధమగు హిందూదేశమునందే సాధ్యమని ఈమె యుద్దేశము. రాటమును, మగమును నూతనసాంఘిక వ్యవస్థను నిర్మించుచున్నవి. గాంధీ మహాత్ముని హిందూదేశ రాజకీయ, ఆధ్యాత్మిక పరిణామాల రెంటికిని ప్రతినిధియై నిలచుచున్నాడు. రెండోని సమన్వయము గుమగ్గుచున్నాడు. ప్రాచీన హైందవమహాత్మ్యము కల్పితముగాదని, మహాత్ముని పవిత్రము దుజువుచేయుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు జయిలుచుచున్నను, అతని జీవితాశయము ప్రపంచమునంతటను ప్రాచుర్యమునందు, బ్లాంచి వాట్సుగారు నూచించిరి. మానవకోటి తరణోపాయమునూపెడి గాంధీ మహాత్ముడు, హిందూదేశమునకు ఆత్మోత్ప్రేయతమునగాదా? మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నను, అతడు ఎల్లర హృదయశీతముల నధిష్టించియున్నాడు. అట్టివారిని పూజించి శౌర్యమిచ్చుటకు, ఆతని జన్మదినమునకన్నను ఎక్కువగా పవిత్రమిచ్చుట దొరకును? మహాత్ముని పూజించి శౌర్యమిచ్చుటకు, ప్రభుత్వ మార్గమేమి? ఆ మహామహుని యాదేశమును నిర్వహించుటయే. ఆతడు భోధించిన కిద్దరుమృత్యుమును శనించి, అతడు విధించిన నిర్మాణ కార్యక్రమము ననుష్ఠించి, స్వరాజ్యసిద్ధి బడయుటయే.

కొత్తమార్కు

సంయుక్త రాష్ట్ర మితవాదుల సభావ్యవస్థాంతరమును లక్ష్యంపురములో అధికారులు పరిశీలించిన పిమ్మటనే, కెల్విగ్రాఫ్ ఆఫీసువారు పత్రికలకంపిరిని, ఇండియను డెయిలీ కెల్విగ్రాఫ్ పత్రిక ప్రచురించిరది. ఇంతవరకును ఇట్టిశౌరవము కాంక్షింప నకు జెందినవారలకుమాత్రమే గలదు. ఇప్పుడు మితవాదులపక్షమునకుగూడ ఇట్టి శౌరవము కలుగుచున్నది. ఇందుకు కారణమేమైయుండును? మితవాదులుగూడ, లాయరుజార్జిగారి ప్రసంగమును ఖండించుచు, స్పష్టత శాసనములను పోలగొప్పవలయుననియు, రాజకీయస్పృహధితులను విడువల జేయవలయుననియు, బాధ్యతాయుతి ప్రభుత్వమును త్వరలో స్థాపింపవలయుననియు కోరుచుండ, వీరుమాత్రము అధికారులకన్నెక్కువగా రామితవాదు లొక సంగతిని గ్రహింపవలయును. అధికారుల చెంతిజేరి ప్రకృతాశయము వాయిండునంతవరకే, వారు మితవాదులను బుజ్జించెదరు. ఇందుకు మార్గం ఎవరుతిరిగి పని చేయ మొదలిడిరేని, వీరి ననుమానముతో నూచుటయు, వీరిని విడనాడుటయు, సహజమే. జాతీయవాదు లిట్టినిర్బంధములకులొనై నపుడు, మితవాదులు వానినంతగ పాటించకబోయిరి. అట్టియవస్థ లేమకే ప్రాప్తించునపుడు, వారిటుల మెలగుదురో చూడవలయును.

హిందూ దేశపు కూలీలు

వలసరాజ్యములలో హిందూదేశీయుల నెంత బాధించుచున్నను, పోలయజమానులకు హిందూదేశపు కూలీలు మాత్రమవసరము. నాక్కు అను ఫిజీవంచదారికంపెనీ ప్రతినిధు లొకరు లండనులో జేరి హిందూదేశపు కూలీలు తమకు చాకగి లభింపవలయునని ఆంధ్రోత్సవము నలుపుచున్నారు. వీరి విన్నపము నాల కించి, ఇండియాఆఫీసువారు సామాజ్య శాసనసభ జేసిన తీర్మానముచూపి, కూలీలు లభింపవలయునని శాసనసభల తీర్మాన మవసరమని తెలిపిరట. వీరు మరల హిందూదేశమునకు వచ్చెదలేమో తెలియదు. భారతీయుడు చెమ్మలయ్యాళ్ళి కూలీ పని జేయునంతవరకు, వలస రాజ్యముల కతనిగావలయును. అతడు తెలపత్రి దిరుగుటమాత్రము, బనికీరారు.

జమిందారుపత్రిక

జమిందారుపత్రికకు ఆరవసంపాదకునిపుడు అరెస్టుజేసిరి తెలియుచున్నది. ముద్రాయంత్రశాసనము తొలగినను, పత్రికాసంపాదకులు తరుచుగా నిర్బంధంపడుటనూడ, వెనుకకన్నను స్వాతంత్ర్యసంగ్రామ మధికమగుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. శాసనములందు మార్పుగలిగి లాభము లేదు. శాసనపరిపాలనమునందు మార్పుగలిగిననే ప్రయోజనముండును.

స్థానిక వార్తలు

స్థానిక సంఘసమావేశము:— కత్తిరెడ్డిపల్లి పంచాయతీ సమావేశము యిదివరలో జరిగినటుల 21, 22 అక్టోబరు తేదీలనగా అక్టోబరు 29, 30 తేదీలను జరుగును.

పాత శాలా ప్రారంభోత్సవము:— కెల్విగ్రాఫ్ పత్రిక రాక మధురై పిల్ల పాతశాల గొ. మంత్రి రాజా రామారాయ శాగారిచేతినున్న, తెలయపేటలో, కెల్విగ్రాఫ్ కేంద్రములు గొ. మంత్రి రామారాయుని పి. కెల్విగ్రాఫ్ గారిచేతినున్న, అక్టోబరు 1-వ తేదీ నాయులెం 8 గంటలకు ప్రారంభోత్సవము నలుగురును.

స్వతంత్ర:— స్వతంత్ర అను ఆంధ్రపాఠశాలకుంటూరు నాయుని గోవింద రాజు కేటకు కృష్ణారావు పంతులుగారిచే ప్రచురింపబడుచున్నది. మొదటిసంచిక మాకొంది. ఈపత్రిక కాంప్రెసు ఉద్యమము వ్యాపింపజేయుటకు, పాటుబడియు, ఇట్లా కేంద్రపాఠశాలగారి చింతకును స్వరాజ్యపాథము, పి. యె. ఆ. ప్రమాణుగారిచే వ్రాయబడిన భాగ్యవ్యాధిర్యము, మొదలగు వ్యాసము తిందులపు ఈపత్రిక విరకాలము బిట్టగాన!

ఒక అభినందనసభ:— బాద్మిపురు లొండను. చలం మూలం భిక్షుకథా ప్రసంగంపై నిర్వాహకులు క్రిందటి శనివారమునాడు కే. శ్రీరాములనాయుడుగారు కన్వీనరుగా కన్వీలగున నెన్నకొనబడినందులకు గోరంట్ల రాజ్యముగ విందుజేసిరి. రావులనాయుడు టి. వివిరాంజన నాయుడుగారు ఆధ్యక్షత వహించి టి. యె. న. కేశవ శ్రీ యార్, చదవ సోపాలనాయుడుగారు అధిభిని అభినందించిరి. ఆనాడు టి. పి. (నూపు భాగ్యం) విడికొనబడినది.

١٠٠

దుందుభినామ సం||రం ఆశ్వయుజ శు||౯, శనివారము

వసంత లేఖలు

౧౯

స్రియమిత్రమా!

నీ వసంతు వెనుకటి రెండులేఖలుదలి మాంసాహార ప్రసాగములును పరిహాసోక్తులుగావు - బండవేదాంతవాదములుగావు. నేను వేదాంతము వ్రాయగలవంటిదేదను కాను - పరిహాసోక్తులు వ్రాయగల వియూషణుడను గాను. ఇదివఱకే నీ సంతతి నీకు వ్రాసియుంటిని. తిరిగివ్రాయుట నీ పరువత్వమును బాపుచున్నది. ఇది తీతవ్యముకాదు. ప్రజలకు బహిసోక్తులు వ్రాయు! పాపరులకు బండవాదములు వ్రాయు! కొందఱు మహాత్ములకు బచ్చి కృంగారము వ్రాయు! ఇందఱకు వ్రాయుగ నెవ్వరు వ్రాయగలరు? ఒకరి ప్రతికొఱకు వ్రాసిన దేమిచాల!

ఒకప్పుడు నావంటినాడే - పోనిమ్ము నీవంటినాడే - కాళి కనుగూర్చి భక్తిశ్రద్ధలతో బూజ లావరించెదలు. కొంతకాలమున కాడే ప్రత్యక్షమై "నీ భక్తి మెచ్చితిని. నీ కేమికావలయు" నని యడిగె నట. "అదీ!" యని భక్తుడు లేచి "అయ్యో! వృద్ధయానందకరము - మహానామ - నగు సంగీతము దయ చేయు" నని ప్రార్థించె నట. "గరిమ! నీ కెట్టి సంగీతము కావలెను? నీకు వృద్ధయానందకరముగా నుండలెనా? పరులకా?" అని దేవి యదృష్టపాపాడగు నాభక్తునికి సంపూర్ణసంగీతవిద్య నీయవలయులే ప్రత్యుచిత నట! భక్తుడు యోచించి "మంచి సమయము. ఇప్పుడే తేల్చుకొనవలెను. లేకుండిన మించిపోవును" అని విగ్నించుకొని "అయ్యో! ఇతరుల కానందముగా నున్న నా కేమిబాధయు? నాకును మాయంటి యాదితకును మహాసారముగ నుండు సంగీతవిద్య నమ్మ"ని పలికెనట. "ఇచ్చితిని - పామ్మ!" అని దేవి యదృష్ట మొనడట! అది మెడ లాభక్తులకు సంగీతము వచ్చినది. కాని "యితఁడు పాడవలె - అతని భార్యమాత్రమే మెచ్చవలె" ఇతరులు వినిరా మొత్తవలె నను బుద్ధిప్రుడు సంగీతవిద్య వచ్చినదట! వింటివా? ఇట్లే నేను వ్రాయుచున్నది నాయానందముకొఱకే కాని ప్రజలకు చుల నెన్ని అని తీర్చగలము? కావున నేవ్రాయదానియందితరుల జిట్టియైన గవివాడవలె "బూతాడక దొరకు నవ్వు పుట్టదు భరలో" నని యేవచ్చి కృంగారమా వ్రాసి "దొరకు నవ్వుపుట్టుచుంటు" పరమావధిగా బెట్టుకొనినవాడను గాను. బ్రతుకున కాధారముగ జేసికొనిన వాడనుగాను కాళిదాసంతవానివిప్లవనిన్న కనకదాసు నవకొంటినా యేమి? ఎవ్వరిని నిందించుచో పాట్లబోసికొను కలహజీవితమును గడుపుచుండువాడ నవకొంటినా యేమి? నీమిత్రునివై నీకెంతగౌరవమున్నదో నీలేఖయందలి మాటలే ద్యోతకము చేయుచున్నవి. నీవి పరిహాసోక్తులని తప్పించుకొనువాటా? దానికేమి?

మనుష్యుడు జీవహింస లేకుండ జీవంపలే దనియే నీ విప్లవీణి వ్రాయుచున్నావు. స్పృహలో నీజనాశయము చేయకుండ వ్రాణముల నిలుపుకొనేదే దనయే నీవు వాదించుచున్నావు. నీవు తీవ్రముగ నాలోచింపక "ఈమాత్రముజీవహింస యన్నదవ్వలే దనుచున్నావే కాని "మానవుఁ డేమాత్రమైన జీవహింస లేకుండ జీవంపగలరా? లేదా?" అని ప్రశ్నించుకొని ప్రత్యుత్తర మియలేకపోయినావు.

ఒకమా తోక సంఘసంస్కరణసభలో "వికతాద్యా హము లావరించెదగినవి" అని తీర్మానించుచుండ నొకయువకుఁ డాతీర్మానమును ఖండింపఁ బ్రయత్నించెను. అప్పటికి సంఘసంస్కరణోద్యమమునకు గురుఁ డే కాదకపోవనను నందెను. వెద్దవెద్ద లాదలు నున్నారు. ఆ యువకుని వెక్కిరించి క్రిందకు దింపెనాడు. "బ్రహ్మచర్యము పురుషులకలంబించుట లేదా? శ్రీయెడఁ బరుషాతముచే నీబ్రహ్మచర్యము వారివై బెట్టలేదు. పురుషులలో బ్రహ్మచారులు లేరా? సన్యాసులు లేరా? ఇది పురుషుని ప్రారత్వమని తెగడదగునా?" అని యాయువకుఁ డాతీర్మానము నడ్డించి మంగ దేశమునందనేక శ్రీలు భర్త మరణవార్త విని యభోజన ముండి మరణించిన వారి కథలు, అగ్నిపాత్ర నవారికథలును జెప్పసాగెను. అప్పుడొక వెద్ద లేచి "నిజమే! పురుషుండు నియమములు సయముగ - న్యా యముగ - శ్రీపురుషులకు భేదము లేకుండ - నేర్పఱచెను కాని ఇట్లు బ్రహ్మచర్యమున నెందఱు పురుషులున్నార?" అని ఖండించెను. సభ్యులు నవ్వివచ్చి యూరకొనిరి. శ్రీలకు చెందవనివాహ న్యాతంత్ర్య ముండదగినదే యని తీర్మానించిరి. ఆ యువకుఁడు సభ్యులు పత్రియఁ బరాజితుఁ డయ్యెనని యీసభా తీర్మానము జ్ఞాపికి వచ్చినప్పు డెల్ల దానివై మనశంకరరావు చేయు విమర్శనము తలంచిన నాకు నవ్వు వచ్చుచుండును ఒక్కటి చూడుము. మానవుఁడు ప్రస్తుతనాగరకస్థితి కనుభవము నలననే రాగలిగెను. అనేక భర్తృత్వము, అనేకభార్యత్వము పోయి, పాతికవత్సము, ఏకపత్నివ్రతము నను మహాద్యులు జీవితమునందు సాగునట్లు చేసినయాద్యుల నాగరకస్థితి సర్వోత్కృష్ట మైనది యనక తీరదు. అందు, బురుషునకు శ్రీకంటె నెక్కుడుస్వాతంత్ర్య మున్నట్లు కనబడుచున్నది. సభ్యులు అందలిన్యాయాన్యాయముల చ్యో నటించుము. పురుషుండు శ్రీవత భార్యార్యాయోగ మైనప్పుడు చెందవలెంద్లి చేసికొనుట దోషమే యైనప్పుడు మనము పురుషుండుకూడఁ జేయుచేసికొనరాదనుట మంచిదికాని, పురుషునివలెనే శ్రీకూడఁ గ్రండికి దిగవలె ననుట నాగరికతయా? అభివృద్ధియా? ఇది లోకమునఁ బొసక దందుమా? అట్లయినచో సభ్యులు పుట్టుట యాకలియగలముగ బాలతప్పదు! లేనేలే దనవచ్చును. సభ్యులు పుట్టుట దుస్సాధ్యము. కావున మానవుండు సత్వేతరమే పలుకవచ్చు నని తీర్మానించుట వ.టిది కాదా వై తీర్మానము. మనయానర్థము మనుష్య జీవితములో నావరణములోకి వచ్చినను రాకున్నను ప్రపంచాభివృద్ధికి - మహాత్ముల యాలోచనములకు - పనిగలిగించునట్టిదిగా నుండవలదా? ఇట్టి యభిప్రాయములతో నీయాహాసంస్కరణ విషయము మనపూర్వతే యోచించి, నిర్ణయించియున్నారు. నాకునా! నే చెప్పు నూతనవిషయమేమియు లేదు. ఇది తిగి నే నూహించి కనుగొనగలిగితిని. క్రొత్తవిషయము-భివృద్ధి చెప్పలేకపోయిన విషయము. అని గర్వపడితిని కాని యోచింపగా మన ఋషు లిదివఱకే దీనిని గనుగొని రని తెలిసినది.

చూడుము. నేను కొన్ని పదార్థముల జూపెదను. ఇవి తిని నవ్వడు నీవు ప్రస్తుతము చేయుచున్న జీవహింస తగ్గదా? ఒక్కమామిడిపండు తినినప్పుడు నీవు గుంజు తిని, తొంక పారవేయుచున్నావు. తొంక మొల కెట్లుకు నీ వాటంక మొనర్చుట లేదు. మామిడిపండు తిని నప్పుడు మంకాయ, కొబ్బరికాయల భక్షణమునందువలె జీవహింస యంతగా గలుగుచున్నదా? ఎల్లకాలము మామిడిపం డుండునా? అని నీ వనవచ్చును. నీతా ఫలము, రామాఫలము, జీడిమామిడి (యంతమామిడి) పండు వారింజ, పంపరపన, పనస, బత్తాయి, కమలా, తోటకూర యాకు, దొడ్గలియాకు, తూటియాకు, చేమయాకు, రేగుపండు, నేరేడుపండు, ద్రాక్ష, అంజూర, ఖరూరము, అరటి, అపిల, జామి, దానిమ్మ (గింజలుతినకుండ) గుమ్మడి, బూడిదగుమ్మడి, కాకరపండ్లు, మంగపండు, తాటిపండు, మాడిఫలము, చెఱుగుడ

ఇట్లే, ఇట్లే ఫలములు, పత్రములు, నెన్ని లేవు కృష్ణిలా! ఇవి యన్నియుఁ గాక ఫలములు స్వకాలములయందు దొరకునవున్నవి. ఒక్క బాప్పాయిలోట యున్నచో నొక్క కుటల బము జీవింపవచ్చు నే! బలము లేకున్నచో పాలు త్రాగవచ్చు! ఇవి సాధ్యమా? అని నీ కడుగవచ్చును. అది నీమనస్సులో నున్నది. అది యితరులు చెప్పవలసినది కాదు. కాని గంపెడుగిల్లలతో, కనడలచిన గిర్భములతో, కనకపుటాన లేపున్న నొక్క యొకమహామిలో ఫలవృక్షముల నాటుకొని, రాటము పెట్టుకొని, నెలయేటిసిట్లు ద్రావుము, వంటపెంట లక్కలలేకుండ వినిర్మలభావముతో సంసారులు. గూడ నిట్లు జీవింపవచ్చును. రోగము లేట్టి వని ప్రశ్నింపవచ్చును కాని మనయలవాటులు మానలేదు. డొంగుపు చేలన్నియు బాపాయిలోటలు చేయరాదా? తొన్నచే లన్నియు నరటితోటల జేయరాదా? మిఠెపుతోట లన్నియు నారింజ నిమ్మపనతోటల కాటరాదా? నర్తప్రపంచమున కావాసముండగలదే! త్రాగెడు మానినబ్రాహ్మణుండు, మాంసము మానిన బ్రాహ్మణుండు, శిల్లి, తేగ మొదలగు పదార్థముల మానిన బ్రాహ్మణుండు బియ్యము మానేడదా? తిడ్డిమనాడు మంకాయ మానిన వాడు, సారకాయ తాకినవాడు, వానిని సంపూర్ణముగ నేల విడువలేడు. కావున మానవుఁ డీబీజనాశము కూడ మాని, సలాహోదము, పత్రభక్షణమును జేయుచు చెందుగోవులు, ఒక్కరాటుకుతో, బదిమంది సంసారమును బోషింపవచ్చును. నీజమున కాముదముల నాడఁ గూడదు? కనిదోషమునకు నువ్వుల దంపగూడదు. తెలిసినదా? ఈ మహాపవిత్ర జీవితరంగమునకు సంతోషము, సుఖము మోక్షానందమును గోరు ప్రతి పుండు నెక్కడలసియున్నది కాదా?

ఈ సంపదార్థముల భక్షిం చుట లోక గూడ జీవహింస లేక పోలేదు. మామిడి పండు చెట్టు నండి కోసినప్పు డాచెట్టునకు ఫలమునకు నేమిబాధ కలుగుచున్నదా? అని దానియంతట నది క్రిందఁబడిన ఫలమున వ్రాలినభావ్యమును మునలు భక్షించిరి. అప్పటికిని మామిడితొంకలో నున్న బీజమునకు బోషకముగ నున్నగుంజును తొంకనుండి లాగి తినిన హాపకీనమున కేమివృథా యని సూహారము మారి పండుటాకుల దినిరి. పండుటాకులకు బాధ లే దని నిర్ధారణ చేయుచున్నది! ఆవు దూడకు పాలు లేకుండఁ ద్రాగుటకు మరమి యధికార మున్న దని యిన్ని నీరములే త్రాగి జీవించిరి. నీరములలో వరమాణువులవంటి జీవరాసు లెన్ని లే వని నీరములు మాని, గాలి భక్షించిరి. గాలిలో నూత్మజీవులు కల వని యుచ్చాసనిశ్చయముగఁ గట్టిపెట్టి కర్మత్యాగవై యవ్యుపాసము చే దీర్ఘజీవులై మనయులు లగ - మనప్రాచీగ్రంథములు చెప్పుచున్నది. నాకునా! చూచితివా? మన మెంతపండితులైన మైపోయితిమో! నాకునా! మహూర్వ తన్ని మెట్లెక్కినా రో చూచితివా? అందులో గ్రిందిమెట్లు రెం డెక్కి నాయంత వాడు లేదని ప్రగల్భములు కొట్టుచున్నవి! ప్రతి తపసవేయ వలసియున్నదో చూచితివా? నాకునా! ఇకనైన బీజనాశనమైన మానెడవా? తరువాత వైమెట్లుమాట చూచుకొందము. ఆహారమే మనుష్యునకు రోగ కారణము, ఘరణకారణము నగుట నింతగా వ్రాసితిని.

ప్రతికియున్నంతకాలము ననకదాసుడవై - రకమార్గమునఁ బడి భవవంతుడగు నెవ్వరికో స్తుతించి నాయంత వాడు లేడని యీయన్యాహర్ణిత భవము తిన్న సోటితో నాత్మస్తుతి పరనిందా పరాయణుడవై చెడిపోవుచువా? భర్తయు నెఱిగి సంపరించి నీబుద్ధి కవయోగపఱచెనా? ఇక నెన్నడును నావ్రాతల బూర్తిగఁ జరుగవండ నిందాగర్భముగ వ్రాయవని తలంచెదను. మిత్రమా - యోజంపుము - లేవన్న నీ కేవలము సుమా!

నీ యనుంగు మిత్రుడు,
వసంతుండు.

ముగ్గురు పరానులు
నాటక విమర్శనము

(శ్రీయుతులు పురాణం సూర్యాస్త్రీగారు బి. ఏ.)

(గతి సారస్వతానుబంధము శేషము)

పరాను ఈ త్రిమూర్తి మూలములైన దైవబలములను విష్ణుకథకు యిట్టిగోచరముగా రామరాజు కొలువును అపేక్షించి యుండెను. పరమపురుషులైన మహానాథులు పరమపరామర్శను చేరిన తమవారికి మతోద్దేశము కలిగించియు, సైన్యముల గూర్చి శత్రువుల నోడించుకొని, గూఢచారుల విశ్వాసభూతకల్పితకల్పలై, తిష్ఠింపజేసి మహాదేవతలను అర్చింపజేయుదు. గూఢచూరి బహు సేనమయినది. పోసి బహులైన విష్ణుకథలను పరానునకు హిందూ రాజ్యవిశాళి నరకపు మంత్రీవముగ శిష్యుడగుండె ననుకొనినను నిండు కొలువున నామోదించి నమోపరాధివమును నిక్షేపించిన వెనుక రామరాజు దుర్మయమును జూచిన వెనుక బుద్ధిమన్ దైవబల తానా రాజువద్ద కొలువుండె నెరడు. రాజాంశేపురమున చెట్లకై యయి యెంటిమన్న నబాబు విడ్డ ఆనాటి మానసంకల్పము నుత్తమై దానచ్చటనున్న మాటయు కనుపడెను. ఆనాటి మీది మోహవేళమున నచ్చట నుండి యుండవచ్చును. రామరాజును జంప నుద్దేశించుట మహామృదీయ మానస మాంధ్యమునకా? కానినీ విలాస సంకోచమునకా? లేక ప్రాంతవర జ్యోత్స్న తమిది ఆనూయచేతనా? All is fair in war & love అను నీతి సూత్రమున నీతడు గూఢచారిక వర్తింపినను, శత్రుముడే యనుకొందము. పరాను విద్యావగరము ప్రసేదించి మొదలు ప్రాంతవరరాజ్య విశాళమునకు బద్ధవతి జ్ఞప్తయందెను. ఆనాటికొరకు బుద్ధిభూతముగ రామరాజును సంపదకు త్రేను. రామరాజు తన తండ్రియని తుదివరకు నిలుగకు. ఎరిగినను రామరాజు తనతల్లికొరకు పరాధివమునకు వగ రుదండెను. పుట్టినదాది యుద్ధారంభమయమనకును కొద్దికాలము (కిందటివరకు ను రామ రాజునకు పరానునకు యెట్టి సాంగత్య వాత్సల్యములును లేవు. రామరాజు యుద్ధాంధమున నిండుమనముతో దీనికరాధము నిచ్చి సేనాపాలన నొనర్చుచు యభిషేచించినప్పుడు గయితము, నీకు మాచటదై జనియింతునని, తనమారోద్రము వెల్లడించెను. తప్పుదైవము నుత్తమదైన సేనాపతిత్వ మంకరింపక చల్లగవారి, పరకేరమునజేరియుండెను. అటుగాక తనయాధీన గయిన సైన్యముతో పరపక్షమును బూనిగాని, ప్రాణియాధమున పేరే కావలెన తటస్థముగ నుండి మహామృదీయ సైన్యము చే హిందూవమువిదానము జేయించిగాని యుండును. ఇట్లేమయముగాక తానే చేరువనుండి తుదివరకు రామరాజును రక్షింపజేయుచు, మహాద్రోహియై, నీమడై, యేమరపాటున రామరాజు కుత్తిఁ గ్రెగవేసెను. ఇదియంతయు ఆనాటిమీది మోహాంధకారముచేతను, యామోహింస కుల్కము నన్నింటకు ప్రసేదించి గూనిగాని, మహామృదీయ మరాభిమానము చేతను నీకోదార భావములచేతను చేసిన మహాకార్యముకాదు. ఆనాటికొరకు ఇట్టిపని తా, కామమద మాత్సర్య ప్రేతుడై దేవీయు తుదకు యాపెనై నీ పాపకార్య కార్యుత్తము మోమియూసెను నిష్కారముగ జంపివేసెను. ఆనాటి తన పరాధన కోకావేళమున రామరాజుతలను వాంఛించి యుండును. తొల్లిట మరాభిమానముచే రామరాజ్య విశాళన మోహించుచున్న పరాను కామోద్రేకముచే యామోహింస దీర్చదని జెప్పి నుండవచ్చును. కానినీ కండ్రియని తెలిసిన వెనుక దానుపడిన సనస్తాపము నిడచయినచో, మహామృదీయ విజయమునకు గూత్రము తోడ్పడి యానాటి చెఱియము క్షచేసి పరిణయోద్దేశ యునగా, వీలైనచో, రామరాజు వెనుకొండకు నోవు కను తుల్కరచి యుండును. ఆధమము నచేతితోనైన రామరాజును చంపియుండకుండును. జ్ఞప్తివేయియ చేయనండున పరాను కేవలయు కామోద్రేకడై నిద్రిపొందె, తండ్రిని జంపి నిరపరాధియగు ఆనాటిని వధియించి ముగ్ధుడై యాత్మహత్య జేసికొనెను. ఆనాటి ప్రేరేపింపక గూర్చునే పరాను రామరాజును జంపు ప్రతిజ్ఞ గైకొనెను. అంకుచే ఆనాటిదోష మేమియులేదు. సాహసించి కామారాధన మనకై తండ్రినైన జంపినవాడు, నాటకకళామయన నానాని పరిణయించి మహానిరపరాధ ప్రాబల్యమున నైన నిలిపినవారాకపోయెను.

పరాను యక్షుండు దాని స్వభావుడు కాదు. మాతాపితరుల తం దాదరణ గలవాడు కాదు. కంగారనియములు నెలిగిన

వాడు కాదు. నీచకార్యమున నెదిరించు నీతినిజోపేతుడు కాదు. త్రిధర్మమున నెదుర్కొని కృత్యునైనను పోరాడువాడు కాదు. ద్రోహి. కృతఘ్నుడు. విశ్వాసభూతకడు. గూఢచారిడు. కల్పమాది. దొంగ పోటులవాడు. నీమడు. జ్ఞప్తి నీచవాచకుడు. శ్రీరామచరిత్రాచారముల కుండిన భావనతో భమును గల్పించి మేకొన్నియరు నిరచితహ్యమే కల్ప ననకరిత మనయాశతో బుద్ధిగంధులగుండె యానాటకము నభియించుచున్నాడు.

శేషమాచిన కథానుబంధ బహుళి రాఘవాచార్యుల గారు అందమైన విగ్రహము గల్గి యానాటితోడి కృంగార రసి భుజ్జములందును తుట్ట తుదకయిన బీభత్సప్రదర్శనమునందును చక్కగ నభివ్యంజించి యున్నాడు. నీరీప్రహృత్వము పరాను దున్నులచే మరుగునడలేదు. కోపవేళము నీరియందం తగా నగు పడలేదు. సంగీతమును వాడుటయందును రంగరచనా నైపుణ్యముచేతను వీరిచే ప్రదర్శింపబడిన యాట మిక్కిలి చక్కగ నుండెను. వీరితో నాడిన రామచంద్రుడను ఆనాటిపాత్ర భార్యయు ఆశేషమునే భరించిన విశ్వనాథరావము బాలుడును రాఘవాచార్యులవారి యభినయ సాష్టవమున కంతయు దోడ్పడిరి.

బందరులోని జేతకండ్ల వెంట నుబ్బరావుగారు విగ్రహమున పిన్నలై కొంత గాంధీభూతావము గల్గియుండినను, వారి నైజరూపవిలాసములు పరానుని మీసగడ్డముల మాటున మరుగుచేడి కృంగార అటంగర ప్రకటనమునకును తల్లినను, కోప భీషణ శుభరణ మా శేత్రముల నుండి యంతగ వెలువడకుండినను, మన పరానునకు నైజమైన గుణముల నన్నిటి నతి క్రద్ధతో విమర్శించి చక్కగ నభ్యసించి ప్రవేశము మొదలు తుదివరకు పరానుని నైజస్వభావమును అతి స్వాభావికముగ ప్రదర్శించిరి. పరానునకు భావనతోభరము గల్గినప్పుడును ఆనాటిమాన భంగ సుతయనునను నాటకాంతపు యున్నాడను నను వీరు శ్రీనివాసరావుగారి నాటకమునకు జేసిన రూపక వ్యాఖ్యానము మిక్కిలి బాగురూకతో రసజ్ఞతతో విశేషాభ్యాసమున జగత్తు నవీయముగ జేయబడినది. వీరును రాఘవాచార్యులవారును పరానుని విశేషములను నైజస్వరీతి విమర్శించినట్లు ఆనడలేదు. గ్రంథమునందలి కథాసరణియనుసరించి యుక్తిగ రొక్కొక రసమున నభినయ సాష్టవమును జూపి యుండిరి.

బందరులో కీర్తిశేషులైన ఈనటి యక్షులస్వామిగారు నాటక సాంప్రదాయము లందును, భావనిర్వహణము నందును బహురసాభియ ప్రకటనాప్రాధియందును, నిసర్గము యని జెప్పవచ్చును. వీరు ఈకథలోని యనందస్థములు గ్రహించియు, పరానుని యుద్దేశ్యములకు భుగోదారస్వరూపముల గల్పించుటకును, కథాంశమును మార్చివైదిరి. పరాను విజయ నగరమునకు వచ్చి రాచకొలువు నజేరి జంగపు కథ వినుటచే గల్గిన యానూయ ఆనాటిపరాధన సుదృఢమున కోపవేళ మహామై ప్రజ్వలెల్ల యానాటియం దెట్టి మోహవేళమును పొందకయే యానాటిమాంధంగమున మహామృదీయలకు గల్గిన యానూయమును పగదీర్చక సమకలైను. రాచకొలువును విడచెను. గూఢచారుడను నెపమున నీతని ఖైదులో బంధించిరి. యానాటి సహాయమున కారాగారమునుండి బీభాతురమునజేరి యచ్చట మహామృదీయల పురొల్పి సమరసన్నద్ధులజేసి తల్లివలన తన జన్మకృత్యంతముల నెఱిగియు మహామృదీయ కుల గౌరవ ప్రతి స్థాపనముకై దాదానర్పిత మహాశపథమును విడవాడక, క్రమక్రమ విద్యావగరమునజేరి యచ్చట యానాటిసహాయమున విశ్వాముగ రెపువూహాప్రకాండముల గుర్తించి మహామృదీయవిజయమును సమకూర్చి రామరాజువరమున ఆనాటి మానభంగమునకు విలుగగ నర్పించి, ముద్దలనబాబు చొతకు నామెను ముగ్ధిచముగ జేర్చి పరతత్త్వము నిర్వహించి యావల తన పితృసంబంధ పాప చింతలో భీభత్సరసాద్రోహితుడై, విశ్వసూతుక మహాపాప మునకును, విద్యావగరనిర్మాణన సంజనిత పరివేదనా పారవశ్యమునకు, తన కుచితమైన యాత్మహత్యకేతునబొంది పరస్వరూపమును ప్రకటించుకొనెను. లక్ష్మణస్వామిగారి ప్రతిభచే సంస్కరింపబడిన ఈ కథాసందర్భమునందలి భావగాంధీర్యమునకును ప్రస్తుత నటు లభినయించు నీవోస్మత్త పరానుపితావమునకును గలభేదము చదువరులు అతిసులభముగ నూహింపగలరు.

నన్ను తరుముకురాకు
నావిన్ని మేఘమా

కవికొండల వెంకట్రావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

నన్ను తలుముకురాకు నావిన్ని మేఘమా!

- నన్ను తడిపివేళో నీ మేఘమా!
1. పచ్చనిచేలవై రిచ్చుకడి నిను గాంతు
అచ్చపుజనుకులను ఆచేల జలికించు. నన్ను.
 2. అడవి మల్లెపూల నాడింప నిన్నెంటు
చల్లఁ నీగాలి సాగించువానివై. నన్ను.
 3. సూర్యబింబపుకాంతి సాగయింపనిమెత్తు
చలువయా నీనీడ జలికింపు మోకడిల. నన్ను.
 4. మెఱపులట్టిటై మెఱయింప నినుజూతు
గురుచిరాకాపాన జూపించు నీవహాయలు. నన్ను.
 5. ఉలుముల గడలివ నలియింప నినువిందు
కోదసీసీను నీరూపము వెలయింపు. నన్ను.
 6. తిన్నగానావైని గొడుగుతీరుగ నడుతు
దిట్టండలాకాంతి దిశలెల్ల మ్రుమ్మ. నన్ను.

దీవాన్ బహద్దరు రఘుపతి వేంకటరత్నము
నాయుడుగారి మప్పిపూర్తి

చ|| ఈనిధివేకదిగ్విరజివారిహాసిత సంఖ్య కాలివా బ్రాహ్మణమున నొప్పు యందుభివర్రాబ్రహ్మవమిన్ గుజాధ్యక్ష వివర యశోధరంధరుడు వేంటరక్కెము మప్పిపూర్తికాదనరు మదావకంధకుఁ దద్దము బంధుసీతా ప్రకోటికన్ ||

మ|| నరసులై యమ్మతాభిమై మధురమై సద్భావసంయుక్తమై పమాహ్లాదదమై గభీరయయి క్రవ్యులై బుధస్తత్యమై వరగంగాతటిని ప్రవాహానిధిశుభద్వేగమై సత్సభాం మ్రున్. తరమం దొప్పెడు రత్నవాక్యతతులన్ భావనింతు నక్రాంత

క|| శ్రీవన్నానిక నోబ్బసంస్థికు, సచ్చికోదరూపమ్ము, నా నామాయాపరిస్పృష్టితాభిల జగన్నాట్యస్థలంబైన యా శ్రీమద్భిన్నామ్ము కాంతిచ్చి కరుణాద్రిభూత దృశ్యుండమై యోమున్ వేంటరక్క భక్త్యముపిచుత్యన్ దివ్యధీశుశ్యునిన్.

గార్లంక పేర వేంకటసత్యనారాయణ బి. ఎ.

గుంటూరు మండల గ్రంథాలయసభ సభ్యులు

- (1) గుంటూరుమండల సారస్వతమహాసభతో బాటు గుంటూరుమండల గ్రంథాలయసభ కూడ జరుపలెననియు,
 - (2) శ్రీ జొన్నలగడ్డ వేంకట సుబ్బయ్యకాస్త్రీగారు ఆచార్యసంఘాధ్యక్షులు నుండవలెననియు,
 - (3) సభకు ఆధ్యక్షులుగ రాజా, మంత్రిప్రకడ భుజంగ రావు బహదూరు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు లో నొకరిని ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనలె ననియు, 25 వ తేదీ నిచట జరిగినసభలో తీర్మానములు గావించబడినవి.
- కావున గుంటూరు మండలములోని గ్రంథాలయముల వారు తమ తమ గ్రంథాలయములనుండి శ్రీతినిధుల నంపి సభను విజయవంతముగ నొనర్పకొరుచున్నాను.
- కోన, వేంకటరాయశర్మ
- రా జ మ ం ద్రి

ఈ నెల 24-25 తేదీలలో హిందూమహిళా సంఘకార్య దర్శియగు శ్రీమతి మాగ్గరేల్ యి. కన్యకాగారు "శ్రీధర్మములను" గురించి మాపట్టణముందు ఉపన్యసించిరి. శ్రీమతి తం వోపదేశములుగ వచ్చి ఆమె యువశ్యాసమును సంతోషముతో విని ఆమె సంఘములో చేరిరి. ఈ గ్రామమున రాబలక్ష్మీభవనమున శ్రీమతి మత, సా. ఘోర, లాకి, వైద్యపారిశ్రామిక మొదలగు విషయములలో చోదించుటకు గాను తీర్మానించిరి.

శ్రీమతి కన్యకాగారు 26-వ తేదీని "హిందూజాతమునకు ప్రపంచముతోగల ఆధ్యాత్మిక సంబంధమును" గూర్చి పురుషులకు నుపన్యసించు శ్రీమతిపక్షమున వై సంఘమునకు అన్ని విషయల సహాయము చేయవలసినదని ప్రార్థించిరి. ఈసంఘము యిచ్చట యేర్పడుటకు ఈసభలు జయప్రదముగా జరిపినటు నంటి శ్రీమతి కాత పెద్దాడ నుండరకరావు పంతులు గారున్న వారి దగ్గరకు యు వెదగినారు.

ప్రభుత్వ రాజ్యతంత్రము

నూతన రాజ్యా ప్రభుత్వము - ఆర్థిక పరిస్థితులు

IV

(వి. ఎస్. శర్మగారు. బి. ఏ. బి. టి.)

ప్రభుత్వము రాజ్యాలో విజయవంతముగా కొనసాగుచున్న సోపానము ప్రభుత్వమువారు దేశమున కొంతనిష్ఠాన్ని సాధించుటకును ప్రజలందరి సానుభూతిని పొందుటకు చేసిన ఘనకార్యములలో ముఖ్యమైనది ద్వైతమును వివేచించు ప్రజల హాంబోళన పరమమును సులభముగా పరిష్కరించి కృతకృత్యులగుటయే యని పూర్వము. ఈ సమస్య కాలక్రమేణా పాలనమున చర్చకు వచ్చింది గాని దీనిని నిర్ణయించి పరిష్కరించుటలేదు. తిరిగి ప్రభుత్వము ఈ సమస్యను పరిశీలించి దేశమున వారు. ఈ సమస్య తాత్కాలిక పరిష్కారము లేదని తేల్చిచూపిన చర్చకు వచ్చిన వెంటనే దేశమున ప్రభుత్వము వారి తో సంబంధించి, ప్రజల హాంబోళనము కొనసాగించు భూములను పంచునట్లుటకు తీర్మానించినది. గొప్పగొప్ప భూస్వాములు సైతము ఈ సమస్యనుకొంతముగా కొనసాగించుటకు తీరినదిగానూ సహాయభూతులైరి.

ప్రభుత్వము కొంతదీర్ఘ కాలముగాను. ఈ సమస్యను పరిష్కరించి. బాగు చేశవలెనని కోరుతున్నది. ప్రభుత్వమునకు కంటిపెరిగింది. విప్లవానంతరము స్వాతంత్ర్యము బడసి ఈయన తనమునకు వచ్చిన స్వంత భూములను సేవ్యము చేయుచుండిరి. తామునుకూడ సామ్యమున కొంత సభ చేసివారములపై యొక సహకార పరిషత్తు సంఘమును నెలకొల్పుకొని యును. ఇది సేవ్యము చేసికొనవలెను. ఆయన కొంత ప్రయత్నము చేసి సహకార పరిషత్తును సంస్థాపించుచున్నది. జరుగవలసిన సేవకు అభ్యంతరము లేకుండా అందుకలసిన తన తేలికములను చేర్చుచును. యజమానుల సేవకై సామ్య భాగములను నివసించు ప్రజల కంటికి అయ్యే సహాయము చేయుచున్నాడు. ఇట్టి దృష్టాంతము లిన్నియోగలవు. అధిక యజమానులకు సహాయములను చేయుచుండినట్లుకు నిరూపించుకొనవలసిందయ్యెను. భూములను పంచునట్లుకు నిరూపించి యాతనికి ఉత్తమముల నిత్తును. అతడే యజమానులను సేవకు చేర్చుచుండిరి. అతని సేవకు చేర్చుచుండిరి. అతని సేవకు చేర్చుచుండిరి. అతని సేవకు చేర్చుచుండిరి.

విద్యావిషయమున ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నము అనంతము. దీనికాదు ప్రభుత్వమున ప్రత్యేకముగా శాఖలు కలదు. విద్యార్థులను సేవకు చేర్చుచుండిరి. విద్యార్థులను సేవకు చేర్చుచుండిరి. విద్యార్థులను సేవకు చేర్చుచుండిరి. విద్యార్థులను సేవకు చేర్చుచుండిరి.

కూలీనాళి చేసికొని బ్రతుకుచుండువారికి ప్రత్యేకముగా వారి వృత్తుల కనుకలముగా నుండు సాంకేతిక విద్య అవుటకు ప్రత్యేక శాఖ యొకటి కలదు. దీని ప్రభుత్వములగు తిరిగివారి సత్తిలకము ముఖ్యోద్యోగులము.

దేశమునందలి పరిశ్రమల నుద్ధరించి వానిని కొనసాగించు ప్రభుత్వమువారు చాలా ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. గాంధీజీ నిర్వహణ భారము వహించుటకు ప్రత్యేకముగా గృహమునకు పనివాండ్రు సంఘముకంటి కలదు. వారు మును అలంబించుచున్న పద్ధతులు నిర్ణయించుకొందురు. ఆర్థిక పరిస్థితుల వివేచనము సత్తిలకము వాల్చించుచుండిరి అన్ని వృత్తుల వారు సామ్యవంతముగా కాలము గడగూడ తగిన విధానముల నిర్ణయించుటకుగాను యొకటి కలదు.

పరిస్థితులు మొత్తముమీద పాగున్న కమ్యూనిస్టువర్గము వారి కలన ఇతరవర్గములవారు పడుబాధ లింతింతయని చెప్పదగినదిగాదు. అధికారవర్గము లన్నిటిలోను కమ్యూనిస్టులే గొప్పపదవులలో నున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీకాక సభలో సైతము వీరి సంఖ్య అత్యధికము. ఈ భూస్వామి కలలో గాని మరియుతరవాద్యులకాక సభలో గాని, ఇతరవర్గములవారు ఉత్తమ లగుటకు తగిన అవకాశము లున్నను వానిని కమ్యూనిస్టువర్గమువారు అధికారవర్గముల కలనను దండవ్రాసెయ్యగూడ కలనను భగ్నము చేయుచున్నారు. ఒకవర్గమువారి అధికారమున ప్రభుత్వము వహించుట తలపించిన ఈ కార్యములు జరుగుచుండుట ప్రకృతి సృష్టావస్థకముగాదా?

సాంకేతిక శాఖలలో తగినంతమంది శాస్త్రజ్ఞులు లేకుండునట్లు దేశపరిస్థితుల లోప బాగుగా లేవు. చరిత్రము దేశమునకు నువ్వచ్చించి ప్రజల ఆంగీకృతమును చెడగొట్టుచున్నది. దేశముల వాపుటకు తగిన విధానముల నిర్ణయించుట వైద్యశాఖ వారి తయారయ్యెత్తు చేయుచున్నారు గాని, తగినంతమంది వైద్యులు, కావలసినంత మందుసామగ్రిలు లేకుండునట్లు ప్రభుత్వములకు సఫలీకృతముగాలేదు. పట్టణముల ఆంగీకృతము సైతము అంతర్వేదికముగా లేదు. ఈ వ్యవస్థలన్నియు నెప్పుడంత రిందునో చూడవలసియున్నది?

ప్రభుత్వమువారి నిరంతర ప్రయత్నములవలన ఆర్థిక పరిస్థితులు చాలావరకు తృప్తికరముగా నున్నది. జాగ్రత్త బోలెడు మొదలగు ఇతర స్వాతంత్ర్య కార్యములతో కమ్యూనిస్టువర్గము వారు సంబంధించి, వ్యాపారమును నిర్వహించు గాని కొనసాగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. దేశమున నుత్పత్తులకు యన్న సరకులను ఆమెరికాకు సైతము పంపుచున్నారు. నానారాజ్య సభలో చేరి, ఇతర రాజ్యము లన్నిటితో సంఖ్యముగా నుండి ప్రయత్నించి గాని, నానారాజ్య సభ వారి మూలభూమిలన ఇంతవరకు ఈ కార్యము కొనసాగించినదిగాదు.

సర్వరాజ్యములవారు ఈయన రాజ్యముపట్ల మిత్రభావము చూపుచుండిన అదేకేరమున ప్రజల కలనరట్టుచున్న ఆర్థిక సమస్య తన్నియో సర్వరాజ్యము పరిష్కారము కాగలవు మానవనిర్మాణములకు ప్రభుత్వముల భూమిని సేవకు చేర్చుచు మనుభూము పంచునట్లుకు నిర్ణయించుట. ఆయన, వందలకొలది సంవత్సరములనుండి పరిశ్రమల బాగుచున్న నాదేశముల నుద్ధరించుటచే ప్రభుత్వము చిరస్థాయియై, ప్రపంచమున దీని పెంపొందింప చేయుటకు, స్వనిధముల ప్రయత్నించుచున్నా!

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILLS LTD.,
Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 10 per cent dividend in the first year. For prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.
172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

సమస్త వైద్య గ్రంథములు మావద్ద దొరుకును.

బసవరాజుయము	7-0-0
వైద్యచింతామణి 2 వాల్యములు	10-0-0
అష్టాంగ హృదయము	6-0-0
అశ్వవైద్య శాస్త్రము	2-8-0
చికిత్సాసారము	1-4-0
చికిత్సాసారము	2-8-0
సుశ్రుతిము	2-8-0
వైద్యామృతము	1-4-0
సర్వాపద్యుగళకల్పము	2-8-0
ధన్వంతరినిఘంటువు	2-8-0

విక్రయించు డిపో, మైలాపూరు - మద్రాసు.

వాణి ప్రెస్ బెజిఎడ్

ఎందుకు?
చక్కని అచ్చుకు
సాగనగు బైందుకు

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
తపాల పెట్టె 212, మద్రాసు.

చాటుపద్య మణిమంజరి

ద్వితీయ భాగము

ఆంధ్రమునందలి యాభివృద్ధి కను చేసి యాంధ్రదేశ మన్ని భాగముల నుండియు రత్నములంటి చాటుధారలను సంకాదించి నేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి గారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమ భాగమున కేని యాంధ్రాభివృద్ధి ములు గలిగి యిది యద్వితీయ భాగముగా నున్నది. వెల 1-6-0. గ్లాస్ పేజీల ప్రతి 1-10-0

మూ న్నాళ్ల ముచ్చట

వృద్ధులగు చిన్న పద్య ప్రబంధము, ప్రభాకర శాస్త్రి గారు రచించినది పద్యము లన్నియు శిలకంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపుది. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0.

ఆంధ్రమునందు ముగియబడినది, కంటికిని ఆంధ్రమునందు ముగియబడినది. వెల 0-4-0 లకే పంపుదును.

అ. రాసు:— మణిమంజరి మేనేజరు, తిరువల్లిక్కోణి, మద్రాసు.

శిబిరము

తేలులో నియడల చిన్న నిఘంటు ప్రతి 1 కి ౧-౪-౦ కలగేము - తియ్యారవల. క్రొత్తది ప్రతి 1-౬-౦ ౧౦-౦-౦ రంగ రాయవిజయము " " ప్రతి 1-౬-౦ ౦-౦-౦ వీనికి తపాలా ఖర్చు వేలు. వలయువారు:-

యన్. రంగారాయలు, మాంబళము - నైదాపేట

అని వ్రాసి తెప్పించుకొనుచున్నా.

మూల శంఖ

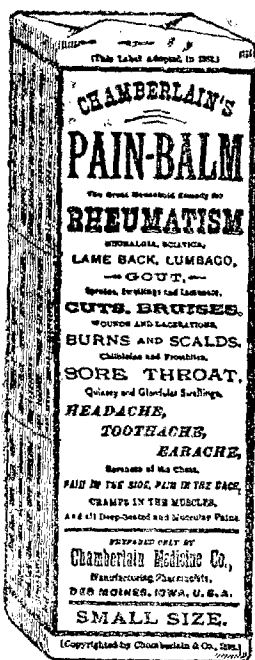
బయనే బవాసీర్:— అనగా విశేషమయ్యే ప్రతేకమును పుట్టేనగృతి, యిదిమిగుల క్రూరవాద్య; దీనినే ఆంగ్ల భాషలో అందురు. యా భాషలో విశేష ఉష్ణముచేతను, అతి సంచారాది వ్యాపారములచేతను సంభవించుచున్నది. గుర్రస్థాన మునందుండు రక్తనాళము వృద్ధియై తక్కువ మొలకలుపుట్టును దీనికి "మూలశోష"మనియు "దుర్బా"మనియు "పేరు కలవు. ఇది పక్షవిధములుగా నున్నది. (1) రక్తమూలము, మలముతో నెత్తురుపడుట, (2) అర్బుమూలము, జిగురుగా చీమువలె నీరు ప్రవించుట, (3) శుక్రమూలము, ఆనందవాద్యము లిగునై యుండుట (4) బా. యమున, డియో అడుగుదిగి యుండుట. (5) శా. పలకే గుర్రమునుడిచి కట్టుకొనియుండుట, వెలుపల గుర్రమునుడిచి కట్టుకొని యుండుట, మొలకలకలగియుండుట, అయిదుతో నుండి, యె. మ. వెడలకు పురు నొప్పి కలగియుండుట, జీలము తెల్లగా క్రొంచుట, మొదలగు లక్షణములు కలిగి యుండును. మూ. వ్యాధి, ఉష్ణము అధికమగునప్పుడు నొప్పియు పొట్టును, తీటయును, నంటయును కలిగియుండును. వై. కె. పు. బడిన దుర్బలములన్నియు ఒక నెలదినములు మామూల శంఖ నివారణి సేవించిన నివారణమునగును ఘంటాపదముగా చెప్పుగలము. యా దివ్యోపదము మాయెదుటనే చాలమందికి అద్భుతముగా గుణము చేసిపెట్టె, అపభ్రమము మీద ప్రకటన చేసి యున్నాము. వై. వ్రాయుట కేమియు ఆనందము లేకనే ఒక నెలదినములో ఈ మూలశంఖ రోగమును నివారణచేయును.

వై. వ్యాధి విశేషము వ్రాయుట అర్థము పంపవలెను. 1 నెలకు సరిపడుచుండు 1 డబ్బీ కు 2-0-0 లు

రెడ్డి అందుకంపెనీ, గోపాలపురం.
రాజోలుతాలూకా, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మోహిని తెలుము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగ లాడించును. 6 కులములు కల సీసా 1-౬ అణాలు 0-12-0 ముద్రము. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

చేంబరెన్ గారి
పెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి,
నడుకులు, చెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక సుఖమగును.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
దొరకును. (1)

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన
పద్మాని, క్లామ్ డ్రైవర్, యస్
చంద్ర, సాదా బొలమణి, మోహన్,
కంకర, పార్థి, బొంబాయి, కమంతల,
రాజావతి, నర్సాయిని ముగ్గురు మొ
దలగు రకముల గాజులు అన్ని సెజుల
లోను ప్లామలో సిద్ధముగానున్నవి.
ఇవ్వములేనో తినుకొని ప్రేమ
నాపసియవడును.
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,
(1842) గురుస్వామి శెట్టి
గల వర్తకులు చైవాబజారులో, నువరాను

కంటియందు ఏలాటిబాద
యొనను కలదా?
అట్లుండిన అన్ని విధముల శస్త్రచికిత్సలకు నిర్వహణ చే
యి, నవస్థాపనయొక్క, నిర్మిల్లి పొగడబడునట్టియు
విధముయొక్క, గుణములు తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏ
కామరూపము? (8897)
L. H. Haller Dept, 4 Seewta Bangal.

శేలైన్ ఫాటన్ కలములు

ఫాటన్	రూ 8	8	0
ఫాటన్	" 6	4	0
వాటన్	" 8	8	0
ఫాటన్	" 1	8	0

(514) గిరి బ్రదర్స్, ట్రిప్లికేన్ - మదరాసు.

"తెలుగు సంక్షిప్త ప్రత్యేకము"
మీరు ఇంతవరకు తెలుగు పుస్తకమును చదివినా
వాతనెట్లుగానున్నది. దీనివలన కొక గంట పని. "తెలుగు
పుస్తకము" చదివినట్లు పంపించండి!
(51) ఇంతవరకు చదివినా, వాతనెట్లుగానున్నది.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సువాసన నబ్బు
ఈ నబ్బు మనుష్యులకు ముఖములను పోగొట్టి,
సుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును.
సువాసన అసమానమైనది. (51)
దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము
ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోకండి
అన్నిస్థలములలో విక్రయించబడును.

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు
వలసపోయినవారిని త్రిప్పి పంపినేయుట
(శ్రీయుత సి. ఆర్. నాయుడుగారు)
డా. యస్. శాస్త్రాజ్ఞానకాక దర్శనము అను
28 వ తేదీన 1881 మ: దినము నెక్కించుకొని బహుదేరి యా
నెల 20 వ తేదీన 1881 మ: దినో ముద్రాను అతి దిగ్గజమున నిద్దర మౌనము చనిపోయిరి. తిరిగివచ్చిన వారం
దరులను ఆచట నివాసము దుమాట్లు పోయెను ఈతొలివచ్చి
నివాసము వాయుకు లే మి చే యు దు య: ఈ తి రి గి
వచ్చుట ను ప్రోత్సహించు వారలు ముందువచ్చి
యాసమగ్నము తరిష్కరింపవలయును.
1884-వ సంవత్సరమున ది యా సమగ్నము గూర్చి
తెలిసికొనుట కే రాష్ట్రములో నేనాచటనును ముందుగా
లేదని, నిర్ణయము జెప్పెదను
పిల్లవాళ్ల దగ్గరనుండి మోసపోయిరి. అనాదినుండియు
దుర్బుధ్ధ కళాత్మ మోసపోవుమండి. వారు స్వభావము
వాస్తవికమగుననుచు వారు మోసపోవుమనే యందుకు. సా
ధారణముగా భారత రాజకీయభ్రష్టరహితముల నలనే దక్షిణా
ఫ్రికా భారతీయుల చారిత్రమును ఆట్టి అగ్ని
నాట్లనే పడెను. భారతీయులు నోరులేక
మానవాత్ములనుండి శ్వేతములు కొల్లగొట్టుకొనుటకు తోడ్ప
డిరి. దక్షిణాఫ్రికా విజిటు కాలనీలలోని భారతీయులను గూ
ర్చించుటకు ముందేమైనవారిని వివరగా, సంపూర్ణమితవారులు అధి
కారులయిన గూరమున వాగియుండుదనుని నెట్టిగొని యాశ
భగ్నులయెను.
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు మొదటిలో గావించిన
సంరంభము, అధికారుల మౌనములనుగూడ చల్లబడజేసెను.
అప్పటినుండియు కష్టముల ననుభవించుచుండిన భారతీయుల
నోదార్పము గావించిన వాక్యానుభూతియు, తిరుగి వాగ్దా
నములను బట్టి చూడ ఇండియాలోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము
వారికి, భారతీయులకష్టముల జూడ సానుకూలము గలది గాని
వారిని తొలగించుట కిష్టములేదని చెబుచున్నది. దక్షిణాఫ్రి
కాలో భారతీయుల రుండిన మహాకష్టము దక్షిణాఫ్రికా ప్రభు
త్వమువారు ఏదో ఒక పేరు పెట్టి, తిరుగి వాగ్దానముల జేసి
యో, చెదరించియో, వలసవచ్చినవారిని తిరిగి పంపివేయటమే
యొన్నది. శ్వేతములు నలులలోను భారతీయులలోను భారత
కార్యముల పనిజేయుటలైన అవగత మున్నపున, నిష్పంధపెట్టి
పనిజేయించి యేమో కనకాశిషేకము జేసెదను మోసపుచ్చెదను.
భారత కార్యములకు అక్కరలేనపుడు, అనాన ఆదేశము
లో నెంతకాలమునుండి యున్నను, సలే, యేమి ఉపద్రవము
న్నను సలే ఆదేశమున కేమాత్రము అనుకూలముగ నుండినను సలే
వెళ్లగొట్టుటకు. భారత ప్రభుత్వమునా రంతసానుభూతి
పినను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారి
యంత్రపుట గుర్తించెదమనినను ఇప్పటికిని ఆ సమగ్న యేమి
యను మానక అట్లేయున్నది.
ఇప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో నున్నకష్టము అచ్చట నివాస
ము చేయుచున్న వారల పిల్లల న్యాయసంబంధ మగు హక్కు
లకు సంబంధించి యున్నది. దక్షిణాఫ్రికా
ప్రభుత్వమువారు ఇండియను నెట్లయెడెడ సామ్రాజ్య తీర్మా
నముల ప్రకారము ముందేవలసిన సానుభూతి చెలిపియు, వారిని తిరి
గి పంపియుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. అపుడప్పుడు ప్రభుత్వము
లనేకములు లేదనుచున్నను, వలస వచ్చినవారిని తిరిగి పంపి
వేయుట జరుగుచు నే యున్నది. కొందరు వలస
వచ్చినవారు వారంతట వారే తిరిగి వెళ్లుచున్నాని
తెలుపబడెను. అయితే యిట్లు యిప్పుడే తిరిగి వెళ్లుటవలన
అచట నున్న వారి పిల్లల కందు న్యాయ సమృతమగు హక్కు
లను తొలగించుటకు వీలులేదు. వారలు తిరిగి వెళ్లుటకు
తప్పించుకొనరాని పరిస్థితు లేర్పడుటచే అటుల చేయవలసి
వచ్చెను. భారతీయులు నిష్పంధమువలనో, లేక యిప్పుడేకా
తిరిగివచ్చుట భారతపౌరత్వమునకు కళంకమైనది. ఇంతయుగాక
ప్రభుత్వభర్తయైన అసామ్రాజ్యభర్తయైన కే కొందరు డబ్బిచ్చి
పంపించి జాతినీడ్యమును తగ్గించుటయు నుపహాసించుటయు
మరింత కళంకమును ఆపాదించును. తనదేశమునకుగాక యితర
దేశములకు సంబంధించిన హక్కులను గూర్చి అన్ని సమయము
లందును యెక్కువగ మాటాడుట యొక్కముగాదు. ప్రభుత్వము
వారు మాటాడుటయే గాక కార్యాచరణ జేయవలసిన కాల
మౌనము మైనది.

ఏమైన భారతీయులు తమ సర్వ హక్కులు దూరముల
వారికి కష్టములు గల్గుచున్నపు డూరముండి మాము
యంత నష్టముగల్గునో కనుగొనవలయును. కాలనీలనుండి తిరి
గి, బ్రిటిషు కాలనీలలో నుండు భారతీయుల హక్కు
రక్షించు మాన్యు బాగుగ చెలిసి యుండవలయును. విదేశ
లలోనున్న మన దేశీయులనుండి ఎడబాటుతో నుండుట పా
పమైనదేమైనది. ఇండియను నెట్లయెడ కాలనీలలోని శ్వేత
భుల యనుగ్రహమునకు వదలివేయుట మిగుల పాపము.
ఇక్కడికి 15 సంవత్సరముల నుండియును కను
సంస్థయొక్క ప్రతినిధిగా కన్యాయము నే దక్షిణాఫ్రికా
నిష్పంధించబడి పనిజేయుభారతీయుల క్షేమమునకు పనిజేం
చుంటిని. నేను త్వరలో దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లెదను ఈలో
కొందరు వారునులు ముందుకు వచ్చి ఒక సంఘముగ నేర్ప
విదేశములలో నుండు భారతీయుల హక్కులను సురక్షింప
నని నేను గొరచియున్నాను.

వకటన (30)
ఇందువలన ఈ దిగున చే నాలు చేసిన బ్రిటి
ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ యేజెంటువు
బిన్ని అండు కంపెనీ వారు సకల జనలకు తెలిం
చేయడ మేమన పైచెప్పిన బ్రిటిష్ ఇండియ
స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ స్టీమురు డ్రెక్కు
ప్రయాణముచేయు యావన్యంది ప్రయాణికు
లకుగ లేకుండా దిగియుండి పోవుటకు గృహ
పూర్వపు కీతిగా అరమణకార వీధి 2/82 నెంబ
గృహమును "విజిది గృహముగా" ఈ సెప్టెంబరున
మొదలు తారీఖుననుండి తిరుగ యేర్పాటుచేయ
మయినది. ఇట్లు,
బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ ఏజెంటు
బిన్ని అండు కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్

ప్రకటన
కొత్తక్కాంపు ఫర్నిచర్ కాల
సామానులు మేల్నది. ధరలు సరసము.
వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించే
సి. వీరాసామినాయుడు అందుకొ
నరసారావువేట, గుంటూరుజిల్లా

విన్నపము
ఖద్దరు:-ఆంధ్ర దేశమునందు కలితీలేని ఖద్దరున
తియారుచేయుచున్నవారందరును వారు నేడ
చున్న ఖద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరల
ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపినే దెలుప వే
చున్నాను. వీలైనవారు ధరలతో నమూనాలను
గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతరరాష్ట్రము
లందును నాంధ్రరాష్ట్రమునందును గల వర్తక
కును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు రక
లను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థన
జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు కాఫీకారి, 7, తంబుకెట్టిపేథి, మదరాసు.

నత్యవత్సవ పాఖ్యానము
శక
బోగేశ్వరమాహాత్మ్యము
ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇం
శ్రీశైలమహిమగూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది
కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గల్గ
చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్ట
బాతకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపద
ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకమ
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపేథి, మదరా

కాలికాభిప్రాయములు

బ్రాహ్మణేతరోద్భవము

అందుచేత మంతయు నొకయెత్తు. కన్యాశుమారి గ్రామిణులవలె గతము దక్షిణాపథముకయెత్తు. వింద్యోత్తర కే మార్గావర్తము. పుణ్యభూమి. పవిత్రవర్తములగు స్వపదాంశు లేములచే ఘనీభవించబడిన యవరవాకము. గణపాతితములు కాభాభేదములుగాని, నిరంతరములగు గ్రంథికాపాములుగాని తల్లు. విశ్వజనీక దయాసాంద్రులగు ల సేవరులును నటయు, నట్టి పెద్దలవనముల జనదాటక నవారెల్లరు నడుచుకొనటయు నను నాచారమీ పవిత్ర తియండే యంతయు లెత్తి నుండెను. వింధ్యోద్రి దక్షిణ పన్ను నో దీనికి బ్రబలితమై యున్నది. ఇదిద్రవిడజనములవాసము. మంచియు దురుగునొట్టబడిన బ్రాహ్మణసభ్యతేంద్రిభవించును. అంతర్జాతీయ వివాదములకును, కన్యాశుమారి పరిణామాలగు కాభాభేదములకును బుట్టిగిల్లు. కుటుంబకల్లోల భావము, కులాలపాములిక్కడ రావణాసురుని చిత్రతల గని బ్రాహ్మణమాలికలు గలిగి, యవరవాకములుగ నేకా గు ప్రజ్వలిల్లు నుండును. అందలి కులవిభాగములు సమాప్త మేమునుట యంతియోక్తిగానని తారవ్యసాగారు "దక్షిణ హిందూస్థానమునందలి కులములు తెగలు (Castes and Tribes of Southern India)" అను గ్రంథమునొక్కసారి తిలకించినచో కల్లరకు నుభేదముగా నున్నది. కన్యాశుమారి శ్రీరామోద్భవము కాత్రిన ఘముచే గ్రాహితమయిన పంపూర్ణా ప్రభాగతమును బోలు నేడు పుట్టుములు గలిగి విభాగములైన యవరవాకములకును చున్నది. ఇందు ద్రవిడజాతియును కాభాభేదములన్నియు నేరునొక కన్యాశుమారి నొకతాము గ్రంథమున ప్రయోజనములగు ప్రకృతి పురాణముల సహాయమున కల్గించ బడియున్నవి. మీ నిర్ణయింపక కల్లు కావ్యమునకు మేము సాహించలేదుగాని నది కొన్ని వలెన నుండునని మామృతము.

ఇరువదియవ క్రిస్తు కథాబద్ధము మహామహాత్మ్యోపలక్షి తు. ఇట్టిదివర కేముంటి రెండు పర్యాయములలో మూలము పుట్టించియుండెను. దీనిమాహాత్మ్యమేమో కాని, యది యదు కట్టి నప్పటినుండియు ప్రపంచమంతయు లక్షలల్లలమై పోవు నున్నది. అజ్ఞాతపూర్వ మాహాపాము సుంజితములగు మహా లగ్రామము లాకరణము, దుర్గమైతిక భుజాబలలో నేతము గు రాజీయకర్తములు మరియొక వంకను, కృత్రిమసంస్థాని కల్లులనై కద్దపులగు సా ఘిక పరివర్తములు నేరొకవంకను కల్లుగని, వేల కల్లులచే దగుల్కానబడి యాటవికటి కల్లులను, దానిని తలక్రిందుగాంచియున్నవి. దుర్బలంపుల పగు సాంఘిక నైచ్యమున గొట్టుకొనుచుండెన వారెల్ల నోడ్డు చేరి సాంఘిక శిఖరము నధిష్ఠించ జూచుచున్నారు. ఆధు క నాగరికతా మహారాక్షసునిచే నోలువడి మూలదాగియుం నిర్వీర్యముగ నెంచబడుచుండెన యాధ్యాత్మికకర్తలు నెల డి, చెలరేగి తిరుగుచు బ్రహ్మోద్భవకై కారణములుగ నెంచ బడుచున్నవి. ప్రపంచమంతయు నావరించిన యిట్టి యపూర్వ పరిస్థితులు ద్రవిడజాతియును మాత్రము బహిష్కరించెనందురా; తల్లి, తేడు. నేదగని వివాహాపరిపీతుడై పడియున్న బాటసా డట్ల మృగరానిందులకను భాంతి, సంజికలవా విశ్లేషిత గ్రంథము నీదేశము నినిసోక, నూతన కత్తెత్తానముల నుద్బ యింపజేసెనది. డిరికొకబాతిక, నిటికొక కలయుగ జీలియుండి, కన్యాశుమారి కాలవాలమైయున్న ద్రావిడ సంఘమునందు డ్రావిడ నొక విధముగు జాతీయతానైత్యమునుకరించెను. అంత గ్రామము కొన్ని స్వల్పభేదాలనెల్ల బహుమృత్యు సామాన్యో యోగముగు సాంఘిక జీవిత సౌకర్యమునకు బాటుబడ బ్రారం బించెను. ఇట్టియదనున గొందరు ద్రావిడ ప్రముఖులు బయలు పడితి బ్రాహ్మణేతరోద్భవమున పేర నొక యపూర్వసంఘ సంస్కరణ కార్యక్రమము నారంభించిరి. బ్రాహ్మణులు (బ్రా హ్మణాను కన్యాశుమారి లనుకొనుదు) కాని వారి నెల్ల జేరదీసి కారవస్థకరతని, వివర్య ప్రభావములను తొలగించి, వారియం గి శి విధమైన సాంఘిక కన్యాశుమారిని, యందుమూలమున నొకరింకొకరులు బ్రాహ్మణ కులంతుముల బారదోలుబయు ద్వీర్యము లానగ్నములు దాని మాభ్యోదేశము. శ్రీనాయకు గారును, త్యాగరాజశ్రీ గారును వీని జన్మదాతలు. ఈయద్భవ విజయమున గాని దక్షిణ హిందూస్థానమున సాంఘిక కన్యా

శుమారి జన్మదాతలు ద్వీర్యములతో శ్రీనాయకు గారు కాని రిక మానసికకర్తలనెల్ల దానికి ధావనోసి, పరలోకము నొందిరి. వీరి యవంతరమున, శ్రీత్యాగరాజశ్రీ గారు ద్వీర్యసారధ్య మును స్వీకరించి, దాని కార్యక్రమము నదిచ్చిన్నముగ నెరవే రుచుచున్నారను.

వీరి యుద్భవము నాగ్రామము బద్ధమే. వీరి భావము బో దా గ్రంథ పూరితములే. వీరు నేయు చున్న కృషియు, జాతుమన్న పట్టుదలయు ననింద్యములే కాని యీ యుద్భవతత్త్వము నిరోధముగ గావించుటలేదు. దాని యందంతర్జాతీయముల యున్న తొగ్రలలో గొన్ని వేరువుపులుచే యెడ తెగక తొలుములు దాని దాగ్రమునకు నభంగంకా రకములై యొప్పుచున్నవి. వీనిలో మొట్ట మొదటిది వీనివివర్య స్తోదేశము. ఇది బ్రాహ్మణేతరులనెల్ల నొక్కసంఘముగా బరిగ తించుచున్నది. బ్రాహ్మణులుగాని మానవమాత్రుల కెల్లరకు సమాన భావములు కేకాభిప్రాయము నుండకోపునని వీరితలంపు. ఇది కేల పరిహాస సాత్రముగ నున్నదనిన నేదుద్భవ ప్రచా రణము నొకరింకొకరు కుదురుగాక. భావ్యమనాడు వికరించినకాభా భేదములు, జాత్యంతర్యాగములు నన్నియు బ్రాహ్మణేతర సంఘమునందే యున్నవి. చారిత్రక వైమర్యముల తారతమ్యము లన్నియు నందే నెలకొనియున్నవి. మహాదైవ్యోపసంస్కృతములై స్వల్లరులు హిందోలాయమానములగు జాతులు మొదలుకొని నిరుపేదలై పూటకాటికి నోచుకొని, భిక్షివ తీరముల నుకు నందిమియున్నవి. చారిత్రక బలైక ద్రవ్యము, తిక్కపుతనీక కృత్రిమములగు త్రితయానులాదిగ నపేత నైతిక బహుధామలయు కానునకు గాయ మములొనరుచు పడుతున్నైల కరకు నగు తరకులన్నయు నంది గానయెన్ను. ఇట్టి తెరలై నొక్క సంఘము కేబుడకలవా గాంధి మహాత్ములంటి మహాభభా వకాలి యెకదేరి యుకరించి, వాని నెల్ల జేరదీసి యేకానుభవముల నొరించిన నొకరించిగాక. వానియందు పరస్పర సామభూతి మాత్ర ను దయించ నేరేదు. నిర్బంధోత్పాదితములగువాని బంధన ములాంతరిక వివాద యుద్ధుల ప్రభంజనము ధావన చిన్న భిన్న ములుగాక తీరదు. హిందూ మహామృత్యును సమ్మేళనము మాడ్చి కట్టి కృత్రిమసంఘము భిన్నముగాక తీరదు. రోగముల వారెల్లరు రోగులే గాని యెల్లరోగులు నేకవిధ చికిత్స కర్తుల కుదురా. ఆటలు నే- బ్రాహ్మణులుకాని వారెల్లరు బ్రాహ్మణేత రులే. గాని యంతమాత్రమున వారెల్లరు నే కాదర్థమనిగాని, సమాన కాగ్రార్థములనిగాని యెంచుట యతి సాహసము. ఇది దాని తాత్త్విక ద్విధిమాభావము.

రెండవది దానియన్యాయ ప్రవర్తనము. దానియందేకం పర యందదిద్దానికి బ్రోత్సాహమున్నచో లేనో స్వప్రముగ నకాగ్రాహిత బాలముగాని దాని ప్రచారకుల ప్రవర్తనములను మాత్ర మది సంపూర్ణముగ గోచరించుచున్నది. బ్రాహ్మణేతర సా మమునకు న్యామతేపంచములు నూడ స్వతంత్రము గలిగియుండ నగుదురు. గాని వారేయెడను బ్రాహ్మణేతరోద్భవ కార్యము లందు పాల్గొనుచున్నట్లు కాన్పించును. చాలమంది బ్రాహ్మణేత రులు పంచమాదిని పుచ్చ జాతుల యెడ సమంజసుగు ననవీ-ష్టతను నూడ బ్రదికించుచున్నారు. సాంఘికాన్నత్యము జన్మానుబద్ధమును సిద్ధాంతమును ఖండించుటకొర కేర్పడిన యీయద్భవ మసిద్ధాంతమునే ప్రచ్చిన్న వేద వికృ తముగ నొకరి యకరించించి యున్నది. అనగా బ్రాహ్మణులు తమకట్టి సాంఘికద్రోహ మొనర్చిరి చెప్పకొను చున్నారో యట్టి దానినే వీరు పంచమాదుల యెడ బ్రయోగింపజూచు చున్నారు.) నిదంబములలో జరిగిన యాది ద్రావిడ మహాసభ కధ్యక్షతను వహించిన కందస్వామి కెట్టిగారు బ్రాహ్మణేతరో ద్భవసామకులూనర్చుచున్న యన్యాయములను, విభ్రలముగ వివర్ణించిరి. వీరు యం. సి. రాజావంటివారిని, కానకభద్రానికి జేచ్చుకొనుటకు తంకించినయొ, పంచమ సంఘాభ్యుదయమునకై తేబడిన తిర్క్రములను వీరు బలపరుప నియోగిం నకుండిరియు వీరు వాదించుచున్నారు. భా గు గారి వివాహకానమునకు కొందలు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రతిఘటించిరి అసహాయోద్భవ కార్యంతర్యాగముగ నస్పృశ్యతా నివారణము నేడ వీరు విము ఖత్యమును కహించిరి. ఇట్టి యుదాహరణములు పెక్కులున్నవి. అవియున్నయు గలిగి యీయద్భవ సౌప్తమమును సిద్ధాంతిక రించు చున్నవి. న్యామప్రవర్తనమే యీయద్భవ ప్రధా నోద్దేశమైయెడల, నిందు పంచమ సోదరులే ల చేర్చబడరైరి. పంచమాదులు బ్రాహ్మణేత రేతరులని యా యీ యుద్భవ ప్రచారకుల యాశ యము? కానోపును. ఏలనన, వీరు నిమ్న జాతుభేదణ ప్రయోజనములగు కార్యక్రమములను స్వయముగ లూనుకొనట యటు లోటువడి

యుండ, నీచకులములు స్వసంఘాభ్యుదయమునకై చేసికొను చుండు స్వతంత్ర తంత్రములయెడల నేరగింపును, ఒక్కొక్క క్షుకు ద్వేషమునునూడ, బ్రదికించుచున్నారు. బ్రాహ్మణ స్థానమును తానుక్రమింపజూచుచున్న రీతిని తమస్థానమునొరు లధికయింప నుద్ద్యమించిన నది తప్పుగునా? న్యామైక దుష్టల కెట్టిపరకేయోగమొక్కత సమాజవిధము. ఒకటి సమసినగాని వేరొకటి లేదనేరదను సిద్ధాంతము ప్రకృతికాత్మ సమృత్యుగు గాని, సాంఘిక కన్యాశుమారియును మాత్రమది నిమ్నయోజ నము, ననర్థదాయకము ఇది బాగుగ గచునది వీరు స్వసిద్ధాంత నికర్థముగాని నిచ్చ సంఘ సేవకు గడంగవలయు. అప్పుడుగాని వీరిన్యామపాక్షికత రుజువుపడజాలదు. అప్పుడుగాని వీరిము ఖ్యోదేశములు పుష్పింప నారంభింపవు. పరమాధ దాయకముగు సీసత్కార్యమును గావించక బ్రాహ్మణునిరుంతుకా నిరోధ మెట్లుసాధ్యముగాగలదు? ప్రభుత్వోద్భవములనుండి బ్రాహ్మ ణుల దొలగించి పలుకుబడిగల బ్రాహ్మణేతరులనుండ తొప్పించి సంకమాత్రమున నేరుగును? దానివలన బ్రాహ్మణు లాట్టిందు కొనియున్న సాంఘికాన్నత్యమున కెట్టి భంగమును వాటిల్లజా లను. వారి యధికాగ నిరంకుశత్యము సాంఘిక కన్యాశుమారి లందు యధా పూర్వకముగ నే సాగి రాగలదు. ఇది కర్పిస్తుముగ జరుగుచుండు సంకాలము వారేకొరం యు నుండెను. యధార్థముగ వారి ప్రభుత్వోద్భవమును వారిని తృణప్రాయములు. అట్టివారి సాంఘికాధికారమును నిర్మూలిం చుట కస్పృశ్యతా నివారణము, నిమ్న జాతుభేదణము దక్క చేరసాధనములేదు. ఈసాధనవిధియమును బహిష్కరించి, బ్రాహ్మణోద్ధాటనము బ్రాహ్మణేతరోద్ధామము గావించుచు న్నామని చంకలుగొట్టుకొనుచున్న నేమి ప్రయోజనము?

సారకులారా! యీ రెండవశుములను బాగుగ బరిశీలిం పుడు. మీకు దానియన్యాయముతోడనే బోధపడగలదు. (దాని కట్టిదము మాత్రమే కాక దాని భావాది గాద నిర్బలమని మేము వేరుగ జెప్పకర్తలేము. అది యుద్భోగ సాక్షియు, నధికార లోలుపతియు.ల కొందరు పెద్దమనుష్యులచే నెలకొల్పబడినదిమా త్రమే యనియు దానిపయత్నములు నిర్ణయములగు బ్రాహ్మణేత ర సంఘముల కెట్టి యుపకారమును జేయజాలననియు మీకే తెల్ల ముగాగలదు. దాని కరుణాసాంద్ర కటాక్షవీక్షణము మూలమున గమ్మవారు, రెడ్లు, కోమటులు మున్నగు జాతులలో గొందరి కుద్భోగములు సమహారిన సమకూర్చగలవు; చరికొందరిని కాన నసభాసభ్యతలు స్థానికస్వపరిపాలనాద్యక్షతలును, వరించిన వరించుగాక. యెరుకల, యావాది, చాకలి, మంగలి, మాలమా దిక మొదలగు నిమ్న జాతులు తమ యజ్ఞావ మహా దధి చాటగల గినుట మాత్రము కల్లు. కమ్మ వారు కో మ టులాయలకలె వీరును స్వసంఘాభ్యుదయించిత కాగ్రములనెవ రికనాడు ప్రత్యేకముగ నాచరించుకొన వలసినదే. అట్లుగాక, యీబ్రాహ్మణేత రోద్భవమున జేరి బాగుపడ నాశించుచేసి వారియారెల్ల నడంగించిన నెన్నెటి నీటిబోక వలసినదే. కొందరి కున్నదోద్భోగములు లభింపజలనటు నిస్సందేహము. కానియందువలన సంఘసామాన్యమున కెట్టి మేలొనగూడగలదు? కొమ్ముల రామయ్య గార్లెందరో సహాయకగ్రామాలై ప్రతిత్త నాట్టింపు కొనినారు గాని, మాదిగపాపాయికి మంతెనదేను గూర్చుండి ప్రాతచెప్పలకరుకులు నెట్లుపరిమాత్రము తప్పులేదు. కావునో బ్రాహ్మణేతర సోదరులారా; బ్రాహ్మణేతర సంఘము యొక్క బాగులను బాగుగ దిలకించి, తదభివృద్ధికి బాటుక డుచు (బ్రత్యేక సంఘముల యొక్కలోపములను మునుముందు సవరించుకొనుచు, పరసాహాయ్యము నజేక్షింపక, స్వయంక్రషి ని, స్వయంసాహాయ్యము నాధారముగా జేసికొని కార్యవి ధానమును నడపుట యచితియు. బ్రాహ్మణేతర సామకులే భి గ్న సంఘముల యొక్కయన్ని లోపములను దీర్చుక తలపోయు ట మాత్రమంతగా విశ్వసించడగనిది. బ్రాహ్మణేతర సంఘము నండున్న భిన్న సంఘములన్నియు వృద్ధి బొందినగాని సాంఘిక వాగ్యము వీడిపోకదు, బ్రాహ్మణేతర సంఘమునకు బలుకుబడి పోచ్చును. కొందరి నాయకుల స్వార్థపరక్యమును జూచి బ్రా హ్మణేతర సంఘమునందు బరస్పరవైమర్యము గల్గించట నుం జనము కాకోరు. (తైతుపతిక)

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగునాటికి మంచిమంగు తామర, తీట, గజ్జిక మంచిదే 1 కి 10-100 మాత్రమే. అనేకయెండ్లనుండి యున్న తామర తామర సామల రానితోడనే పోయినదని నెలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు అన్యుతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

పెజ్జవాడ సనానము

(మా స్వకీయవిలేజ్ రియోడనుండి)

తెజవాడ, ఆగష్టు 3 శ్రీరామా కోటసరి వెంట
కృష్ణారావు బహద్దరు బహింసాచారులు 22 వ తేదీ సాయం
త్రుపే తెజవాడకు వయలేయడమని తెజవాడపాఠాలు
ప్రేమను ప్లాటుఫార్ముమిద గుమి గూడి యుండిరి. కాని
వ్యూహారాజాగారు వెంటకొనిలో నిలిచిపోవుటచే ఆనాడు
ఆ సేకలు స్వారథిమిచ్చు అవకాశము లేకపోయెనని విచారించి
బురలిపోయిరి. రాజాగారు 22 వ తేదీ తెల్లగారుబామున కల
కత్తై మెయిలులో నిలిచి కచ్చిరి శ్రీయుత కాశీశ్వరావు
పంతులుగారు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానము దున్నను, నాగి ధర్మ
పత్నియగు శ్రీమతి ద్వైంబుగారు రాజానికి ఆతిథ్య మొసరి
గిరి. రాజాగారితో యువ్యారు ఆచ్చుతిరామయ్యగారును,
బృందావన పండాలుగారును, ఇంద్రకంటి వెంకటేశ్వర్లుగారును
మాడ వచ్చి యుండిరి. వీరి నలుగురిని సాయంత్రము పట్టణ
మంతయు ఊరేగించి ఆటవిమ్మల బౌత్ హాలులో జరిగిన మహా
సభలో వీరి యుపన్యాసములను విని తెజవాడపాఠాలు కృత్
కృత్వ లెరి.

అగ్రాసవాధిపత్యము కహిసవిని రాక్షసు గారు వీరిని
సూర్య సభ్యులకు విప్లవము చేసి, కెయిలకు వెళ్ళిపో అట్టి
ప్రాయములు మారు నేడిమాట వీరుచేయు సావ్యాసముల
నలవ అబద్ధమగుననియ. కట్టు, సారాయి, విదేశవిశ్రుయు కూడ
దని బోధించి వీరు త్రైదికి వెళ్ళివచ్చియు, మనలో ననేకులు ఇం
కను వైమాణికిటిని కదులక సావమునుమాట కట్టుకొను
చున్నామనియు, ఇంకొక వాటిని కదులక తిరిగి వీరిని కెయిలకు
కుంపుట అధ్యమనియు సభ్యులకు బోధపరిచి.

శ్రీకృష్ణ రాజాగారు గంభీరవ్యాస మొనరిరి. వారి
ముఖవ్యాసమును విని ప్రతివారి హృదయము లంత కలిసిమిసి
దేవము నీరేపోయెను. ఈ వేదము ఈవద్దకున్న విదేశక ప్రజల
సంస్కృత వేదవచనము చేసిరి. ఈవ్యాసములాని తొన్ని భాగముల
విడిగల వాండుపరుచుచున్నాను.

“నేను నావిధ్యుత్తధన్యమును నేనవేరితి నేనాని విని యొక
 కు సువకాన్యముని మీరు తెలంచుట సరియైనది గాదు. చెరసాల
 కు పోయినంతమాత్రమున స్వరాజ్యము వచ్చునని మీరు తెలంచి
 నటో నది శుద్ధ వైదికవేదమని మనవిచేయుచున్నాను. ప్రాణ
 త్యాగము కను, మిత్ర, బంధు, పుత్ర, కళిత్రాదిత్యాగ మొనర్చు
 చుట మనము సిద్ధపడినగాని స్వరాజ్యము రానేరదు. ఒక సువ
 త్సరము వెలసాజులూ రాజవాచనమంతట మొనర్చినంత మాత్ర
 మున స్వరాజ్యము వచ్చునని నేనెన్నడును నమ్మియుండలేదు.
 ఈ సంజాత్యసములూ ప్రభుత్వము నామిద్దిలూ ఛేద మేమాత్రము
 ను నశిగియుండలేదు. తేజసి నేను చింతించువాడను. స్వసరి
 త్యాగము చేయ సంకటము కట్టుకొని యున్నాను. వాయొగ్గ
 శూన్యము పోయినను నుదయో, నాట ప్రాణమోని జరుగు నను
 యును నచ్చినను సరియో కాకు ప్రాయమైనదివ్వస్వమున నను
 ధింపవలసినను సరియో ప్రభుత్వ విధానములూ మాత్రమే జరుగ
 ంపరతరు ముందు బెట్టిని ఆడుగును నేను వెనకకు మరల్చుచు
 ఘంటాపథమున చెప్పుచున్నాను.

నేను తృప్తియొనను. నాది తృప్తికర్తృయము. కాని నాంధి
మతియును స్వీకరించి న నా దేశమును పశుశాసనము
మహాత్ముని కర్తృయమును నిష్కాములుగింతో నెరవేర్చునెత్తయించి
నాను. నేనొకటి గాయము చేయజాలను. నా కాయమునకు
చిల్లలు పడినచో నరలతో నేను నాకర్తృయమును నెరవేర్చుదునగాక.
గిచ్చు మెంటువారి తైలి. నామనస్సును మాన్పజాలదు. నాకేళిం
గులు నన్ను మరల్చజాలవు. ఈసంవత్సరపు తైలివలన గర్భ
మెంటువారు నాభిమండనను చేయజాలక పోయిరి. ఇందులకు
నిష్కర్షము నేను వ్రాసినవాటకమే నాకీ యగుగాక. నెరసా
లకు పూర్వము సంకయాత్మకమైన నాహృదయము, అప్పుడు
నిగ్రమై వెలుంగుచున్నది. కృశించిన సింగముయొక్క చిత్తం
భామును ఆపజాలము. నాకు నాదేశము రక్షికంపై ఎక్కువ.
మాతృదేశమునకు నేనెప్పుడును ద్రోహమును చేయను. నా కట్టి
పరిధిరము కలిగినను, నేను అహింసామూర్త్యును వదలను. నా
ప్రజాతము మీ హానుములయందుం చెదను.

ఉద్యమమును గురించి 12 మాసములు ప్రైడికేసి వచ్చిన
నేను చెప్పజాలను. కొన్ని దినములు నాకు అవకాశము కావల
యును. ఒకటివారము చెప్పులను. అప్పుటికింటే ఇప్పుడు
దేశము అభ్యంతరిత మైనది చెప్ప సామానించుదును. అప్పుడు

పరంపురి మొదలు బైబాడవరకు నేనూచిన ఈ త్యాగము, ధైర్యము, ఇష్టము కన్పించుటలేదు. ఇష్టద్రోష నిర్మాణ కార్యమును పూర్తి నిర్వహించినచో మనకు విశేషకష్టము లేదు మనధర్మమును మనము నిర్మాణమౌచుచున్నామో వివర్తింపినచో దైవము కన్ను తెరిచా?

ప్రభుత్వము చూడదా? ఆపటికి మనకు స్వరాజ్య ప్రాప్తి కానిచో మనకు చివర సాధనలేదా? నిర్మాణకార్యము సంపూర్తి చేసినచో కాననోల్లంఘన మనకు శత్రుముకాదా, ఆష్టమ స్వరాజ్యము మనకు సుఖముకాదా?

కాని నిర్మాణ కార్యవిధానము ఏలాగు నున్నదో చూడండి. బహువిచారకముగ నున్నది. కడలూరు జేయులు నుండి గన్న విడుదలచేసిన. గమయమున ఆచరివారు కొన్ని నేలనుండి నన్న గౌరవించుటకు నభిచేరి. ఆనాటి ఆనె టలు విదేశీయులతో నుండుటచూచి వారినిచూచి నవ్వితిని. ఆధ్రుణేశమున నిలువ విదేశీకర్త్రయులను ధరితురా అని భ్రష్టిచితిని. వారు చిన్నబుచ్చుకొనిరి. ఆయోగ్య, నేను మన ఆధ్రుణేశమునకు వచ్చునకి ఆనెటలు విదేశీ కర్త్రయులను ధరించుట చూచి నిగ్రహించువాను. కడలూరు వారినిచూచి వర్ధిలనగుడు భగవంతుడు వాకు ప్రాశస్త్యము చేయుటగాను దను కొనుచున్నాను.

ఆంధ్రదేశమును గూర్చి మహాత్ముడు అమెరిముగ పొగ
డుచు ప్రాసెను. ఆంధ్రులు దేశాభిమానులనెన. ఆంధ్రదేశము
ఖద్దరుతో నండొడసెను. ఆంధ్రదేశమునకు అక్షితి దెట్లురా
కుని నేను ప్రశించుచున్నాను. ఇంకను మీరు విదేశీకర్షణలనే
ప్రేమక? నిన్న వెంకటాచల కుఱోజు చెనవాడ చూడగ నే
నాకు విచారమునకు మేఱలేకున్నది. సహాత్ముడివృత్తు
చ్చి మనలను చూచినచో, ఇటుల విదేశీకర్తృములతో నున్న
మనలను చూచినచో ఆయన ఏదని యభిప్రాయమునుగును.
ఆంధ్రదేశమునట్టి యక్షితినివెచ్చి విదేశీకర్షణల నింతలైనను
హము చేయరా? మేమెన్ని నార్లు ప్రైదిలకు కల్లకల మాకి
వృత్తు మీరు చేయుచున్నది గౌరవము గాదు. ఇది అవమానము.
దేశీకర్షణలతో నచ్చి శివ వ్యాసములను వినుట
యమును సన్మారించుట కాదు. అవమానించుట యగును. మమ్ము
గౌరవించ నెంచినచో విదేశీకర్షణలను హము చేయండి
నిచిచో మా శివవ్యాసములను వినుటకు అర్హతలేదని దెయ్య వూ
గముగ మనవిచేయుచున్నాను. మమ్ములను హేసముచేయ
దని మరలమనచేయుచున్నాను. ఇప్పటికినిఖద్దరుయొక్క ప్ర
వచమును గ్రహించిని లేకవృత్తములతో మాకుపని ఏమియులేదని
యెఱుకెనారి కిప్పుచుచున్నాను. మీరుర్యాదలుమాకు అవ
రములేదని కట్టిక నొక్క నక్కా జించు చున్నాను. మేము
యశ్లకు కల్లినదుకు ఫలితముగ మీరు విదేశీకర్షణలను ధరించ
దు. అదియేమాప్రాప్త. అంతయెగాని విదేశీకర్షణలతో మాత్ర
మ మాదాపుకు రావగు. ఇదియే మాప్రాధిక గన్న మెంటు
యశ్లకు మేము భయపడకు; వారిఫీరంగులను మేములత్తుము
యము. కానిమమ్ము కౌరవించి మిత్రో మీయమాక్రము
కీకర్షణలతో విచ్చిమమ్మును దుఃఖముతాలు గావించకలదని
ధరించుచున్నాను. విదేశీకర్షణచూచినచో మాకు దుఃఖము
రలినవచ్చుచున్నది. (వెంకటాచలముచే రాజాగారు మాట్లాడ
లక కొంతకాలము విరమించిరి). చిత్రాకలో స్త్రీలుచూసిన
రావిమానము అన్నిటియము. వారిని చూచియెను పురుషులు
కీకర్షణలను ఎదిగుట పొరుషముగ నుండును. విదేశీకర్షణలు
చిది నియత్నాచరవలెదని మీదనుకొనకలదు. నాకంఠముపో
ను నదియే. నేను మాత్రము నాచీతును మానను. మీకెల్లవరు
లులమోడ్చి ప్రార్థించుచున్నాను. విదేశీకర్తృములను
త్రమదహనము చేయండి ఒకకర్షణలను మీఇంటిలోనుండ
కుండి. ఇదియేమాప్రాధిక. విదేశీ కర్తృములను తెగులబెట్టిన
మరల స్వదేశీకర్షణలకు కొబాలవనిభయపడదు. అట్టిదిన
కు నేను న్యాయముఖద్దరు కర్తృములను కొని ఇచ్చెదను.
రు మహిమను చూడండి. కికపర్యాయము ఖద్దరుకర్తృమును
చిది వాడు దానిని విరళులకు. ఇది నా ఆసభకము.
నే మీకెల్లరు ప్రశించుడు గాకయని నాప్రాధిక.

కాశీశ్వరాస్థానము మీసానుమలు. వారు నేయింటి
నూరు. కానెట్టి బోధము ననుభవించెను వాకో దెజవాడ
తలకు నేను చెప్పినవృత్తము లేదు. మీ అందరికొరకు ఆయన
పలుకులో తపస్సుచేయుచున్నార. ఆయన మీరు పంపిన
శిక్షములో గూడ ఉద్ధృతునుశరించియే చెప్పినారు. వారు
గూడ జ్వరముతో బాధపడుచున్నారు. ఏలాటికష్టమునైనను
రూప ఓర్చుకొనియెడును. కాని మీరు ఇంకను విశేషగుడ్డలనే
చుచున్నారనిది వాస్తవ వినిమాత్రము సహించుకొలు
క మీరు వారిప్పుడు అనుభవించుచున్న కష్టములను తలంచి
నేను విశేషశ్రద్ధములను దహనము చేయండి. ఆయనయందు
రక్షణవిశేషము. కాని మీరు విశేషగుడ్డలతో నున్నచో
అనన్యూల శ్రమత్వమే యగును.

క్రంది వారి మంత్రాజ్ఞ

[ఎంగుళండియా]

(బ్రూక్లైన్ పత్రిక బెంగాలు ప్రభుత్వమునాదు)
 బుర్రెయిలవాని రాజ్యమునకుంధితులను, కొరదాదెబ్బలు
 పను ననుగ్రహి యుండుటను వివర్ణించుచు చివరభాగ
 నిట్లు వానినది.

[illegible]

ఏమాప్తుకేను ఇద్దరు యజమానులను నున్నప్పుడు మహాశివ
 ఎకరితో యెనిదిలే నేరచేయగలడు. సహజముగ, తన జీవ
 వైసను కార్యముల వైసను ఎడమ అధికారము నహించునో, య
 యజమానునే కరించును. తమవై యధికారులు తమ జీవము
 గూర్చియు కార్యములను గూర్చియు జోక్యము పుచ్చు
 తుట విలులేదు. బాధ్యతాయతీతపరిపాలనము ఉండ
 ఇండిసన్ ఎక్స్ క్యూజునో స్వేచ్ఛను ఉద్యోగస్థులు, రాజీనా
 మ ప్రత్యేకముగ సంశ్లింపవలసిందే, విద్యను ప్రజాయ గా
 మార్చి ఏమిలాభము? యజ్ఞులగు ఫారెస్టు అధికారుల నేం
 చేసిన, ఫారెస్టు కాటను మంత్రి యధీనముచేసియు నేమిలాభము
 జెయిల్ యింకొప్పెక్కురు జనరల్, పోలీసు ఇంకొప్పెక్కురు జనర
 ల్లా మేజిస్ట్రేటులు తమవై నుండేడి భారతసభ్యుడు కీ
 కార్యమున తలంచి తమ కార్యములను యథావిధిగ జరుపుకొ
 నుండ, ప్రభుత్వపు జెయిలు సభ్యుడుగాని, లాసభ్యుడుగా
 గౌరవీయు ఉండియు నేమి లాభము? రాజ్యాంగ విధానమున
 గూర్చి నే మేమో చెప్పకొను చుండురు
 పరిపాలనకు స్వకరిపాలనగాని రహస్యము ఉద్యోగస్థుల
 ల యధికారమే గాని ప్రభుత్వసభ్యుల పర్జమును, కాసునాభి
 యజమానులు గాని రాజ్యాంగమున నడుపువారి కెల్లరకు
 తిలియును. తనకొక్కలనున నియమములను మిధ్యముగ తి
 కింది యధికారులు నడువ తుండు లాగున ఎట్టి వృత్త చిత్తవశ
 తింపియినను, ప్రభుత్వసభ్యుడును చేయవల దని బ్రిట్యూ
 త్రిక తెలిపియుండుట సహనితముగ నున్నది. నుణపారము
 నేర్పించుటకు నిశ్చయించుకొని పేరుప్రతిష్ఠ కడలుకొనిన మంత
 గాని ప్రభుత్వసభ్యులుగాని తమ క్రిందియుద్యోగస్థుల నెట్టి
 నాకుపుల పాశ్చేయవచ్చును. కాని క్రింది యుద్యోగస్థులు
 కరిగియల వానైన గానను తమ నైనుండేడి ముగ్రుల నిష్ఠిమన
 ప్రభుత్వసభ్యుల నితీయు అవసరములు చేయుట తపాయము
 వచ్చును. ఈ పోగునందు ప్రామాణ్య అనుభవజులే
 యిది. గొప్ప యుద్యోగస్థుల రాజీనామాలు రహస్యచారి
 తరచున వ్రాయుటకు యానకొనిన ఈ విషయము నిరూప
 యుటవచ్చును.

ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ,

మీరు ఉద్దేశమును ధరించండి. ఆదియే ప్రభుత్వము యొక్క దౌర్జన్యమున ఆశయము. అందరు స్వదేశీ వస్తువులను ధరించినచో స్వరాజ్య మెప్పుడు వచ్చునో చెప్పవచ్చును. కాశీలోని రావుగారు ఎప్పుడు విడుదలయగుదురో నేను చెప్పవచ్చును. మీరు దీక్షిణ్ణి వనిచేయండి. గుంటూరు దౌర్జన్యమును ధరించవద్దు. పంజాబు హక్కులను భయపడవద్దు. చుక్కలను రక్షించు భగవంతుడు మన కేష్టములను పూర్తియమును రానీయడు. మీరు మిగ్గురములకు జైల్లీ మహాత్ముని నాకర్మమును స్మరణకు తెచ్చుకొనండి. జెయిలు శాస్త్రము ధరించినవలెటంబముల మాట జైల్లీకి చెప్పుకొనండి. పంజాబు హక్కులను మననకలము చేయండి. దూధునప్పుడు గుంటూరులో నేనీనవలలకు తలంబుడి. కృష్ణదేవరాయల సౌరుషమును మననముచేయండి. మహాత్ముని అహింసా ధర్మమును గురించి భాసనముచేయండి. మాకు అప్పుడు విద్యక్త ధర్మమేది యని తోచినదానిని చేయండి. ఆ పుణ్యమీకు ధనవర్తితావాక్యము జైల్లీకి రాకమానది.

హో, సర్వధర్మాకా పరిత్యజ్య । మామేకం శరణవ్రజ,
అహంత్యా సర్వపాపేభ్యః । మోక్షయిష్యమిమాన్మయః॥
ఈ వాక్యమునే నేడును మఱుము చేయవలసియున్నట్లు
అంటియె కాదు. భగవదవతారమైన శ్రీ గాంధీజీ హత్యుని రావడ
మంత్రమును జపించి మోక్షమును సంపాదించవలయునని మి
లను పార్థివముచు ఖిచ్చరవస్తువులనె అందరు ధరించవలయు
నని నేడును విరమించుచున్నాను. తత్త్వము ముగ్ధులను ఖిచ్చర
యొక్క మహిమను గూర్చియొ పురస్కరించెది.

అమెరికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (2)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

Brownie

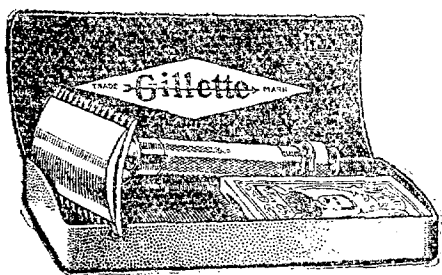
బ్రౌనీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి చేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

అతిమాత్రవ్యాధి ఏస్టిమా నున్న
దయచేసి
మిక్కిలి పనికి వచ్చునది.

అతిమాత్రము ఎంతకాలమునుండి యుండి
నను, ఈదయచేసి పోగొట్టును. నేటికిని గొప్పవై
ద్యులచేతను పొగడిబడుచున్నట్టియు, అనాదిప్రసిద్ధ
ముగ సిద్ధేశమునందు దొరకుచుండెడి యమూల్య
ములైనట్టియు, స్వచ్ఛము లైనట్టియు మూలికలతో
ను, దినుసులతోను వైద్యశాస్త్రసారముగ చేయ
బడినది. దీనిని కొంచెముపయోగించిన మూత్ర
మునకు వెడలు పర్యాయములసంఖ్య తగ్గును.
మూత్రములోని తీసి పరిమాణమును తగ్గించును.
ఈమందునే మరికొంతకాలము తీసికొనుచుండిన,
మంచియారోగ్యము కలుగును. సీసా రు 4-8-0.

శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్,

323, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.

గంధర్వకళ

వీర్యవృద్ధికి వేరు పొందినది

ఇది గంధర్వకళ కనిపెట్టబడినది. గంధర్వకళ వాడే
బడినది. గంధర్వకళ మానవుల కనుగొనిపబడినది. కావుననే
దీనికి గంధర్వకళ అని పేరు. ఆమోఘము. నలుబది రోజులు
వందు. ధన 4-0-0 లు మాత్రమే.

గంధర్వశాస్త్ర, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరీక్షించుడు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చరిత్రములకు, చరిత్ర జ్యోతిషములకు, విద్యకు
జ్యోతిషములకు, విద్యకు జ్యోతిషములకు, కవి జ్యోతిషములకు,
సాహిత్య జ్యోతిషములకు, మతజ్యోతిషములకు, క్రైస్తవీకాది
జ్యోతిషములకు, విశ్వజ్యోతిషములకు, సన్నిహితజ్యోతిషములకు, దోష
జ్యోతిషములకు ఇంకెంద్రే! సర్వవిధజ్యోతిషములకు బహిష్కృత
మైత్ర్య యాచారము, కర్మము పరిచేయని సమయమున
“మీచిరటా” నుంచి పరిచేసినది అంగలైత్యము మెచ్చి
యన్నాడు. వైద్యుని సాహిత్యములేకనే స్త్రీలు, పురుషులు
వాడకచ్చును. బాలలకు ఇవ్వకచ్చును. సదా అంగలైత్యము
లనే వాడుచారు దీనిని వాడి “వైద్య ఆపాయములేని జ్వరవా
రొవధరాజున” ప్రశంసించియున్నాడు. చిరట ఆదిర్వము,
ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము. అరవము,
మళయాలము, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, అంగ్లీ
షున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత బి. శ్యామసుందరావు (బడల్స్,
ఆయుర్వేదాచార్యులు, బరంపురం, గంజాం జిల్లా.

నయమైన రత్నం రేడియం రోల్టో
గోల్డ్ రిస్టలేట్ గడియారములు

ఈ గడియారములు అమె
రికా ఖండములో మాయొక్క
స్వంత ఆర్థికవై తయారయి
నది. ఈ గడియారములు
రాత్రిలయందు మారుటకు
దీపముయొక్క సహాయము

లేకయే గంట తెలుసుకోవచ్చును. ఈ గడియారములు తప్ప
తమ గడియారములకు చీగటియందు వెలుతురు కావలసినది
యెల్లరకు తెలిసిన విషయమే. మాద్ర ఈలాటి గడియారములు
కొద్దిగా నుడుటకల్ల కీర్ణముగా వ్రాసి తెప్పించుకోవలసినది.
వెండి రేడియం రేడియం గడియారము గొలుసుతో 1-కి 7-8-0
రోల్టోగోల్డ్ రేడియం గొలుసుతో 1-కి 7-8-0
సిక్ కల్ రేడియం రేడియం గొలుసుతో 1-కి 7-0-0
పాస్ పీ బ్రాడెయల్ రోల్టోగోల్డ్ రేడియం
మాత్రం రకం ... 7-0-0
విక్టోరియా సాదా రేడియం గొలుసుతో 6-0-0

కె. నాదముని అంశ సమస్య,
184, చైనాబజారుకోడ, మదరాసు.

యములను దీర్చి ఇనుపమును గడించినట్టియు, ఇదివరలో కలకత్తా మెడికల్ కళాశాల బోధపఠాలయ
వైద్యుడుగా నుండినట్టియు, కలకత్తాలో నుండునట్టి ఎస్. ఎస్. పి. గవర్నమెంటు బోధపఠాలయమున
సామాన్యముగా నుండినట్టియు డాక్టరు బి. ముఖర్జీ, బి.ఎ. ఎల్. ఎస్. ఎస్. గారి నుండినట్టి బోధపఠాలు.

దైయా బిటోను

(201)

దీర్ఘమైనట్టి అన్ని విధముల ఆతిమాత్రవ్యాధులు ఆత్మద్యుతముగా కుదురును. ఎక్కువగా పోవుమాత్రమున
మిత దాహమును, చిక్కిపోవుటను, బలహీనతను, మున్నగువాటిని కుదిర్చి, మాత్రముయొక్క స్పెషిఫిక్ గ్రావిటిని
గ్రహించు; మాత్రమునందు తీవ్రచేరినీయును, ఒకవారమునకు సుపొవు బోషధము ధర రూ 4; ఒకమాసమునకు రూ 15;
రెండు మాసమునకు వరకు కావలసిన బోషధము ధర రూ 20. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

హైడ్రోసల్

ఒకటియే. వారియోసిలి, ఆర్పిటిన్, బూరగ కలం మొదలగువాటిని
వైద్యులచే కుదుర్చుట్టి నమృతమైన బోషధమును “హైడ్రోసల్”
ఒక్కటియే. జల్బుగా నున్న భాగమునందు దుండు బాధను, అసౌఖ్యమును పార
ద్రోలి వదలు భాగమును మృదువుగా చేయును. తరువాత స్వారసమును, తై
లైసిక్ ఆమ్లమును పోవుటకు, సాధారణముగా వడచుటకు మున్నగువాటికి
సౌఖ్యముగా నుండును. ఇతరబాధకరమైనట్టియు, శస్త్రసంబంధమైనట్టియు,
చికిత్సల కంటెను ఈ స్వభావికమైనట్టియు, శాస్త్రసమృద్ధమైనట్టియు,
గులభమైనట్టియు చికిత్సలను ఆర్పిటిన్ లో అద్భుతమైన గుణమును కనుగొనును.
ఈ చికిత్స సమయమునందు మిగుల మి మామూలు పనులను మానవలసినది లేదు.
గుణములేదని ఋజువుచేసిన మిగుల చెల్లించిన వైకము వాచును పంపివేయ
బడును. ఈ విషయములు తెలుపు పుస్తకము ఇనాముగా పంపివేయ
2 బోషులు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 8. 8 బోషులు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10.
(ఇది పూర్తి చికిత్సకు కావలసిన బోషధము) పోషుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఈ బోషధమును వాడుటచే ఆరోగ్యము చెందినట్టి వారి నామధేయములు
ఈ క్రింద తెలుపబడినవి:- కాన్సెన్ డబ్ల్యూ. ఫింగ్ లాస్, హెచ్. హెచ్.
బి. నైజాము గవర్నమెంటు (డెప్యూటీ) ఛార్జెస్ నిస్ ఎన్సైన్స్, పీసాంగు,
సింగపూరు; మ-రా-రా-శ్రీ ఎస్. శేషుద్రీ ఆచార్యంగారు, వరకలు,
నీడమంగళం; మ-రా-రా-శ్రీ ఎస్. కె. మూర్తి, కరకత్తెరుట్టి, తంజావూరు.

A. CHATTERJEE & CO.,

THE RELIANCE RESEARCH LABORATORY.

27, College Street Market, 2nd Store, Calcutta.

Rams—Remedies Calcutta.

సుప్రసిద్ధమైన

శ్రీక ర క సూరి మాత్రలు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోరును మిక్కిలి శుభముగా నుండును. మంచిదీర్ఘకాలిని కలిగించును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును.
న గాని, పెద్దవానికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్ధము, ఆజీర్ణము, వాయువునొద్దుట, వంతుశ్వాసములు మున్నగు
విధముల అద్భుతమైన గుణమును గలగలమును శాంబాలముతో ధరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగపడెను.
2 మాత్రలు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3.0-0 లకును ప్రచుర
న గూడు దంతచూర్ణము:- సకలవిధ దంతవ్యాధులను త్వరలో బాగుచేయును. మంచివంటియును గలిగిం
పాటును 1 నెలకు సరిపోవును. ధర రూ 0.1-0; 12 బుడ్డు పాటుములు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 1.0-0
ఆయుర్వేద విద్యార్థి బి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

పవెలు కంపెనీ వారి ప్రత్యేక బోషధములు

ఈ క్రింద తెలుపబడిన బోషధములు శరీరశాస్త్రమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించిన మా వైద్యులచే
యన కాస్త్రజ్ఞులచే కాస్త్రపరిశోధనాసారము యేర్పరుపబడినది.

మా బోషధముల తయారుచేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
శ్రమ కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అవట మూలికలు వృక్షశాస్త్రప్రకారము, రసాయన శాస్త్ర
లము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరిశీలన చేయబడును. అవట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు
రగును. కావున యీ బోషధములు పారిశుధ్యతయున్న, నమృతమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వక్కరలేదు

డాక్టరు య్యాన్సు సిరపు

సిరపు షెర్రి ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్విన్సెను యెట్స్ ప్రిక్సియా
ఈ సిరపు డాక్టరు య్యాన్సు పద్ధతి ననుసరించి వికసనాస్పేషులు, క్వెస్సా, ప్రిక్సియా
యొనెసి విద్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ బోషధము ఆతి ఉష్ణప్రదేశములో గాని యిండియాలో నుండుటవలన గలగు దుర్బలత్వ
య పోగొట్టుటకును, మానసిక జీవనాభాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
తటను ప్రసిద్ధికెక్కిన విద్యావధము.

నెల పెద్ద బుడ్డి ర 2.8-0 మిడియ నైజా బుడ్డి ర 1.4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి క లు పు డ్డు

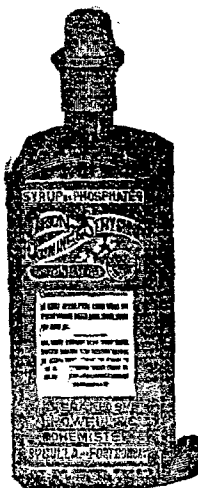
ఇది విరళ, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు
శుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెవ్వురు పారిశుగారు
పాశ్చాత్య ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచినీరబోషధము. రుచిచానుండును. మంచిక
నింది నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద బిజా బుడ్డి ర 1-12-0, మిడియం ర 1-0-0, చిన్న బిజా 10 అణాలు.

మెసివారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయును. (3421)

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay.

కుష్టు, బొల్లి, క్షయ, మధుమే
హము, పురాణ నవాయి, సెగ,
మూఝ, క్లిష్ట పదార్థములు, స్త్రీ
రోగములకు వక్షవాతము మొదలగు
వివిధ వ్యాధిలకు కుపిర్చబడును

గుణమిచ్చిన మిదలే నామిచ్చుట.

ఆపురాపములగు ఓషధుల మహత్వములు పర్యంత వాడు
లగు రోగులు వగైరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడు
దున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయ
ములకు లోనై చేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము.

మాదగ్గనుండి బోషధము నేదించు రోగులు వారికి
గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాలపైని సామ్యభియ్యకచ్చును.
అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదర
వచ్చునని నమృతము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యభియ్య నియ్య
నవసరము లేదు. ఈ త్వర ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స
చేయబడును. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును.
(3222)

వి. ఎమ్. రాజా.

దీర్ఘవ్యాధులకును మును
విజయనగరం. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

తెలకుప్పనివారిణి

(157)

చర్మమునెనుండు తెల్లచుచ్చలు వైద్యులవలన పూచీగా
8 దినములలో నయచుగును. శుద్ధ వసమూలికలచే చేయబడిన
ఈ బోషధము ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానివో
ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో
సహా రూ 8. ఈ త్వరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Arbhanga B. O.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాసునిచే కేరళవజీ,

(3198)

27, చివాబాచకోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనిపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని కరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమృతముగాను, తప్పక గుణము నిద్రునట్లును
ఆయుర్వేద బోషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్తస్యూటికల్

వర్కుస్

ఆయుర్వేద బోషధముల తయారు

(388)

బంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెడింగు కంపెనీ,

సోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

RHEUMATISM

7. Wholesale Cash/ Street MADEAS.